

FRENK LARAMI

DOK HOLIDEJ

BROJ 401 - CENA 55,00 DIN

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

Nemačka 1,90 €
Švajcarska 2,60 CHF
Austrija 1,70 €
Holandija 2,00 €
Belgija 2,00 €
BIH 1,50 KM
Makedonija 45,00 DEN
Crna Gora 0,70 €
Hrvatska 10 KN
Slovenija 1,25 €
2. novembar 2007.

PUCANJE U PREDVEČERJE

★ DOK HOLIDEJ ★

401

Frenk Larami

PUCANJ U PREDVEČERJE

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Dok Holidej

Broj 401

Glavni i odgovorni urednik

Slavko Draginčić

Urednik

Svetlana Šimunović

Naslov originala

Frank Laramy

THE SHOT IN THE EVENING

Recenzija i adaptacija

Milica Jovanov – Banić

Lektor

Svetlana Šimunović

Tehnički urednik

Franjo Varga

Štampa: 24. X 2007.

Tržište: 2. XI 2007.

CIP-Katalogizacija u publikaciji
Библиотека Матице српске, Нови Сад
82-31 (5)

DOK Holidej / glavni i odgovorni urednik Slavko
Draginčić. – 1972, br. 1 -. – Novi Sad: Marketprint,
1972-, -21 cm. (Edicija vestern romana)

Mesečno.

ISSN 0353-0000

COBISS. SR-ID 61129986

Izdaje: MARKETPRINT (Novi Sad, 21102 p. fah 20)

Štampa: Štamparija GRAFOPRODUKT d.o.o. Novi Sad, Desanke Maksimović 54

Glavni i odgovorni urednik: Slavko Draginčić. Urednik: Svetlana Šimunović

Naslov originala: Frank Laramy – THE SHOT IN THE EVENING

Copyright: MAP. Recenzija i adaptacija: Milica Jovanov – Banić

Sva prava se zadržavaju, uključujući i pravo na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji način.

Snazna pucnjava zapraštala je kao odgovor na udaljeni zvižduk lokomotive i zaglušila radosne pokliče velikog broja ljudi odevenih u svečana odela. Tako su građani Ostina izrazili svoje odušvljenje velikim događajem koji su mesecima željno iščekivali, događaju koji je iz osnova trebalo da izmeni njihovu sudbinu i otvori im put ka progresu i blagostanju. Taj događaj bio je dolazak prvog voza u ovaj, do tada zabačen grad centralnog Teksasa na reci Koloradu.

Bio je to grad sagrađen na brzinu, nalik na skupinu nasumice nabacanih drvenih sanduka i samo nekoliko solidno napravljenih zgrada. To nije bilo ništa neobično, jer su u to doba tako izgledali mnogi gradovi na Divljem zapadu.

Ipak, tih dana je Ostin bio malo drugačiji. Bio je ukrašen mnogobrojnim zastavama, transparentima razapetim preko široke glavne ulice, šarenim lampicama od papira okačenim na drveće, kuće i sveže obojene ograde. Najraskošnije je bila ukrašena improvizovana železnička stanica sa malo izdignutim peronom od debelih dasaka. Tu je uskoro trebalo da uđe prvi voz kompanije „Union Pacifik” koja je izgradila prugu do njihovog grada.

Bilo je već blizu podne. Sa neba je žarilo nemilosrdno teksaško suncе, a nad krovovima kuća, štala i ostalih zgrada lebdela je treperava magličasta jara. Pa ipak, peron i okolina stanice bili su puni, jer su od samog jutra svi bili na nogama. Naime, niko nije hteo da propusti dugo očekivani, uzbudljiv trenutak koji je lokalni fotofraf čeznuo da ovekoveči svojim, odavno pripremljenim aparatom. Opšta gužva je trajala već nekoliko časova i zvižduk lokomotive podigao je uzbuđenje do vrhunca.

Tako je došlo do zajedničke pucnjavae, a nasumice ispaljeni meci učestalo su parali plavo nebo bez ijednog oblačka.

Moglo bi se reći da svi pucaju u istom smeru – svi sem jednog. Cev njegove puške bila je uperena ka određenom cilju. Kada je uz zaglušujući prasak metak izleteo iz cevi, okruglasto olovno tane pogodilo je jednog čoveka u grudi i bacilo ga na tle.

Čovek koji se bez glasa srušio na daske perona bio je službenik železnice, odnosno, šef izgradnje poslednje deonice pruge. Zvao se Dejvis i njegova smrt bila je kraj jedne velike i dugotrajne bitke između železnice i grupe bogatih rančera kojima dolazak pruge nije odgovarao. Oni su

dugo vodili očajničku borbu protiv graditelja i same pruge, ponekad toliko oštro i beskompromisno da je i sama vojska morala da se umeša. Posle toga rančerski moćnici morali su da odustanu.

Međutim, iz poraza se rodila mržnja koja je stvorila želju za osvetom. Mnogi su se formalno priklonili progresu, ali su i dalje smišljali kako da uzvrate. To je brzo razrešeno i nedužni čovek koji je samo obavljao svoj posao platio je životom.

Nesrećni Dejvis bio je u poodmaklim godinama. Već je prevaleo šezdesetu i nameravao je da se nakon završetka pruge povuče u penziju. Relacija Galvestoun – Ostin bila mu je poslednji poduhvat i kao šef svih graditelja stajao je odmah pored gradonačelnika i šerifa. Kada je pao pogođen, samo oni najbliži su shvatili šta se desilo, dok su ostavili nastavili da jašu i pucaju. Tek posle više od pola minuta svetina se utišala i na stanici je zavladała grobna tišina.

Niko nije znao odakle je metak došao i ko je ispalio ubistveni hitac. U prvi mah mnogi su pomislili da se radi o nesrećnom slučaju, ali kada su videli ko je žrtva, ljudi su shvatili da se ne radi o igri sudbine. No, ni oni koji su slutili da iza ispaljenog metka stoji nečija namera, nisu mogli da imenuju krivca, jer za tako nešto nisu imali dokaza. Pretpostavljali su, naime, da zakleti neprijatelj starog Dejvisa nije sam pucao, nego da je to učinio neki njegov plaćenik. „Veliki” Džim Gart je imao dovoljno ljudi

koji su vešto baratali koltom tako da se nikada ne bi sam upuštao u rizik da pred tolikim svetom sam puca na Dejvisa. Za njega su prijave poslove obavljali drugi.

Džim Gart, poznatiji kao Veliki Džim, bio je kralj pašnjaka koji su se pružali na brdskim obroncima uz reku Kolorado, nizvodno od Ostina. Džinovski ranč, međutim, nije bio njegov glavni posao. Sem što je uzgajao svoju, on je od malih rančera otkupljivao stoku i terao ih na sever, do velikih tržišta gde ih je prodavao uz ogromnu zaradu.

Sve se to gasilo sa dolaskom železnice i Gart je znao da se njegova neograničena vladavina završava. Jer, trgovci iz velikih centara već su najavili svoj dolazak, što je značilo da će stoku kupovati ovde, rančerima plaćati bolju cenu i njega izbaciti iz igre. Najjači razlog za tako nešto bio je jeftin prevoz železnicom koja je rančeru bila trn u oku.

Sada je Gart cepteo od gneva, jer je pokazalo da je sva borba koju je dugo i ogorčeno vodio bila uzaludna. Isto tako se pitao i koliko uopšte ima smisla osveta na koju se odlučio. Ko načno, železnica je bila ovde i ništa je nije moglo promeniti.

Kada je Dejvis pao, mesni šerif Nans Rejn je potegao kolt, ali nije znao na koga da uperi cev.

– Ko je pucao? – povikao je glasno čuvar zakona, a onda istrčao na ulicu. Međutim nije bilo nikoga ko bi mu na ovo pitanje odgovorio. – Prokletstvo, kakva svinjarija... – promrmljao je

kroz zube i prišao ustreljenom. Zatim ga je okrenuo na leđa i nekoliko trenutaka posmatrao to avetinjski blede lice.

– Mrtav – zaključio je muklo, a onda jadnom Dejvisu sklopio oči.

U međuvremenu, ljudi koji su u prvom trenu nepomično stajali ukočeni od užasa, sada su se malo pribrali. Iako još uvek uzbuđeni, počeli su nemo da prilaze.

Nans Rejn je odmerio jednog po jednog – sve su to bili njegovi prijatelji i drugovi koje je poznavao godinama.

– Znam da niko od vas to nije učinio... – promrmljao je. – Isto tako sam ubeđen da ovo nije nesrećan slučaj već dobro smišljeno ubistvo. A znam i ko ga nosi na savesti. I vi, takođe.

– Na vašem mestu ne bih to tako glasno tvrdio, šerife – upozorio ga je oštar glas koji je pripadao čoveku što se lagano približavao kroz gomilu. Bio je to Ralf Rodžers, nadzornik na Gartovom ranču, snažan čovek širokog lica, istaknutih jagodičnih kostiju i ružnog osmeha. Od njega je strahovala gotovo cela pokrajina, jer je bio snažan kao bik i imao pesnicu koja je udarala poput kovačkog malja.

Šerif Rejn ga je podozrivo odmerio. Dobro je poznavao ovog čoveka i ne jednom pozeleo da ga vidi iza rešetaka. Iako je slutio da Rodžers stoji iza mnogih razbojništava i protivzakonitih događaja, nije mogao da dokaže

ništa ni protiv njega, a ni protiv njegovog gazde.

– Dolazi dan kada ću moći da budem daleko glasniji, da urlam ako treba – odbrusio je šerif ljutito. – Moći ću da govorim dovoljno glasno da će me čuti i na okolnim brežuljcima.

– Nadajmo se da pritom nećete promuknuti – zacerekao se kauboj. – Ima ljudi koji zbog takve vike izgube glas i jednostavno začute zauvek – dodao je značajno.

Šerif osloni desnu ruku na dršku kolta. Lice mu je bilo tvrdo, kao isklesano od kamena.

– Da sam na tvom mestu, sada bi već odjahao, Rodžerse. Pretpostavljam da je mister Gart nestrpljiv da sazna novosti.

– Šta to treba da znači?

– Nosi se dođavola, čoveče! – odbrusio je šerif i okrenuo mu leđa.

– To će biti malo teže, šerife. Uostalom, verovatno ću se vratiti. Gazda će me sigurno poslati da odnesem cveće na njegov grob – dobacio je i pokazao na nepomičnog Dejvisa.

Nans Rejn se trže.

– Sada je dosta, druškane. Ako kažeš još jednu jedinu reč, strpaću te u zatvor zbog remećenja reda i mira.

Nadzornik se bezobrazno iskezi.

– I tako nešto je moguće, šerife. Ali u tom slučaju, može se desiti da nosim cveće na dva groba... od kojih bi jedan bio vaš.

Čuvar zakona je već hteo da se maši revolvera, ali ga je u tome sprečio gradonačelnik.

– Ostavite se toga, šerife. Današnja svečanost nam je ionako već pokvarena. U svakom slučaju, nemate vremena da bilo šta isterujete, jer voz samo što nije stigao.

Čovek sa zvezdom je žmirnuo i sa mržnjom odmerio Rodžersa. Znao je da je već dugo vremena trn u oku Velikom Džimu Gartu i da bi Rodžers jedva dočekao da ga napuni olovom. Da li bi mu to pošlo za rukom niko nije znao pošto ni šerif nije bio „mačji kašalj”. Naravno, u takvim stvarima ništa nije bilo sigurno...

Čuvar zakona je ipak poslušao gradonačelnika.

– U redu, Rodžerse, završićemo ovo drugi put. A onda... Znaj da se nećeš lako izvući.

U tom trenutku ponovo se začuo zvižduk lokomotive i kompozicija šarenih vagona izronila je iz prerije klataći se kao džinovska gusenica. Zaneti neobičnim i dosad neviđenim prizorom, okupljeni ljudi su zaboravili na tragičan događaj i veselo zažagorili posmatrajući kompoziciju koja se približavala.

Šerif je samo uzdahnuo, konačno se okrenuvši prema vozu koji je tutnjeći i škripeći ulazio u stanicu.

* * *

Vagon obojen jarkožutom bojom bio je potpuno nov, a tapacirana sedišta pružala su luksuz i udobnost prijatno nameštenog salona iz kuće nekog bogataša. Sve je bilo čisto, na svom mestu i u skladu sa ovom prvom,

svečanom vožnjom. Kada se svečanost završi, vagon će biti povučen i čekati sledeću značajnu priliku.

Putnik udobno zavaljen na sedištu pored prozora po svemu je odgovarao vagonu u kome se vozio. Inače, čovek bi ga lako mogao zamisliti na nekom bulevaru San Franciska, Nju Orleansa ili Sent Luisa. Bio je odeven u tamno odelo, tamni karirani sako, tamne pantalone od mekanog štofa, blistavo belu košulju, svileni prsluk i kravatu boje ljubičice. Novi crni šešir sa širokim obodom i ravnim temenom bio mu je navučen duboko na čelo. Ovu odeću dopunjavale su poluvisoke cipele od lakovanog boksa, mekane kao rukavice.

Izraz putnikovog lica bio je neuobičajeno ozbiljan i običan posmatrač je lako mogao steći utisak da je u pitanju lice koje se nikada ne osmehuje. U izrazu tog lica bilo je nečeg tvrdog, nepomičnog, kao da se radilo o licu kamene statue. Čovek je imao ledeno hladne, sivoplave oči koje su gledale smireno, ali i oštro, kao da su imale sposobnost da prodru u dubinu duše.

Bilo je još nečeg na ovom čoveku, nečeg što je odudaralo od njegovog aristokratskog lica lica i elegantnog gradskog odela: revolveri kalibra 45 sa niklovanim metalnim delom ukrašeni drškama od slonove kosti.

Bio je to Dok Holidej – udobno smešten, mirno je sedeo na sedištu žutog vagona koji je ulazio u stanicu. Odlučio je da putuje baš tim, specijalnim vozom znajući da će imati sve

udobnosti koje inače nisu bile uobičajene u vozovima Dalekog zapada. Zbog toga je i prihvatio da podnese gužvu i vrevu na stanici, tako da je bio prilično začuđen što doček nije bio onako veseo kako je sam očekivao. Nekoliko minuta ranije učinilo mu se da je čuo udaljeno klicanje i salve pucnjeva, ali sada je umesto toga čuo samo pojedinačne povike, a umesto radosnih, sa perona su ga gledala uglavnom zbunjena i zabrinuta lica. U svakom slučaju, ovo nije bio doček koji se mogao očekivati.

Lokomotiva je još jednom kratko zviznula i odmah zatim kompozicija se zaustavila. Holidej je uzeo svoju putnu torbu i izašao na platformu. Do tada umeren žagor se pretvorio u bučne pozdrave i viku. Silazeći niz stepenice, Dok je naišao na manje više uobičajen prizor. Gomila bučnog i svečano obučenog naroda, neka vrsta tribine iskićene zastavama, transparenti sa dobrodošlicom i opšta vrevu.

Naravno, oko opreznog pustolova ugledalo je i ono što je na ljudska lica navuklo senku straha i brige, a to je bio leš nesrećnog železničkog stručnjaka. Osim toga, on je spazio i nešto što drugi nisu, a to je strelac iz zasede koje je pritajen ležao na krovu saluna. i koji je, kako je Dok odmah zaključio, bio odgovoran za smrt čoveka na peronu.

Iskusni pustolov u magnovenju je snimio scenu i odmah izvukao zaključke: strelac na krovu je bio ubica,

a šta je bio njegov zadatak znali su samo on i onaj ko ga je angažovao.

Čovek na krovu zaista je bio iznajmljeni revolveraš i zvao se Fred Mareb. Delovao je sitno i neupadljivo, uskih ramena, nepravilnog držanja i bledeg, sićušnog i neuglednog lica.

Prvi deo zadatka za koji je bio plaćen već je obavio. Dejvis je ležao u prašini i sve je prošlo lako i brzo. Sada je na redu bio čuvar zakona. Uostalom, takav je bio dogovor: prvo ustreliti prokletog železničara, a onda i zvezdonosca. I sam ubica jedva je čekao da okonča svoj prljavi posao, pa je zato nestrpljivo čekao pogodan trenutak da još jednom opali. Ali, za razliku od malopredašnje buke i pucnjave sada se niko nije hvatao oružja i revolveraš je znao da će ga primetiti. Ali šta je – tu je, zaključio je pošto je sve to za unajmljenog ubicu bilo gotovo uobičajeno.

Dok Holidej je lagano sišao na peron. Tačno je znao šta ovde treba da se dogodi.

I... izgleda da je taj trenutak došao!

Strelac iz zasede je podigao pušku, desni kažiprst mu se već grčio na obaraču, a pucanj samo što nije odjeknuo. Međutim, metak nije mogao da izađe iz cevi, jer je prst ostao u zgrčenom položaju, a strelac u nemogućnosti da se pokrene.

Džordžijanac je bio brži. Metak koji je ispalio pogodio je cev Marebove puške. Naime, od udara usijanog olova puška se naglo pomerila, a kundak svom težinom tresnuo strelca po

glavu. Bilo je to toliko iznenađujuće da se ubica zateturio i klonuo na kolena. Nekoliko trenutaka je ostao potpuno ošamućen.

Svi pogledi su istog momenta bili okrenuti prema Holideju. U stvari, pucanj je bio toliko neočekivan da je odjeknuo kao grom iz vedra neba. Iznenadeni šerif Rejn se probio gust obruč okupljenih građana i zastao.

– Ko je pucao? – upitao je oštro.

Džordžijanac je u međuvremenu napunio kolt i vratio ga u futrolu.

– Ja – odvratio je kratko.

Čuvar zakona ga je odmerio od glave do pete.

– Da sam na vašem mestu, sklonio bih prste sa pucaljke, mister. Da budem iskren, ne izgledate mi kao neko ko može uspešno da barata tom stvarčicom.

Upravo te reči šerif Ostina je izgovorio jednom od najčuvenijih strelaca, čoveku koji je na Divljem zapadu najveštije rukovao „koltom”. Za svog života nije imao takmaca, a najverovatnije je da mu ni kasnije niko neće biti ravan.

Rejn se osvrnuo oko sebe kao da je želeo da proveriti nije li taj nevesti strelac nekoga slučajno ranio, ali niotkuda se nije čuo jauk ili glas protesta. Svi su ćutali i čekali razvoj događaja; samo je lokomotiva izbacivala paru.

– Na koga ste pucali?

– Na strelca. Skrivenog strelca.

Šerif je trepnuo i prišao korak bliže Holideju. Ni on, kao ni ostali, nije

primetio kada je Marebova puška kliknula sa krova.

– Čoveče, nemojte da vam reči izvlačim iz usta – obrecnuo se Rejn ljutito. – Da li je to na vas hteo da puca?

– Koliko sam mogao da procenim, ne.

– Zašto ste onda pucali?

– Koliko sam mogao da procenim neko iz ovog skupa bio je na nišanu. Možda baš vi, šerife. A pošto ne volim ubice iz zasede, ja sam intervenisao. Kako vidim, neko je već mrtav.

Rejn tek sada nije ništa shvatao. Okrenuo se i pogledao ljude oko sebe.

– Da li je neko od vas video strelca?

Svi su odmahнули glavom. Na to se Holidej uputio preko ulice i uzeo pušku.

– Evo je, šerife, još je topla. A to znači da je neko iz nje pucao. Dalje razmislite sami.

– Koliko znam, puška ne puca sama. Gde je onda taj vaš strelac?

– Možda još uvek leži na krovu, a možda je već uhvatio maglu.

Svi su kao po komandi podigli glavu i pogledali prema krovu saluna. Upravo u tom trenutku se Fred Mareb osvestio, uspravio se, protrljao oči i pogledao dole na ulicu. Odmah mu je bilo jasno šta se dogodilo. Skočio je i potegao kolt.

I ovoga puta je Džordžijanac bio brži. Kao pod dejstvom čarobnog štapića, niklovani kolt mu se našao u desnici i istog trenutka ulicom je odjeknuo pucanj.

Fred Mareb je kriknuo, jer mu je metak zakačio čizmu.

Ljudima u glavnoj ulici Ostina je zastao dah. Naime, ovaj elegantno odeveni stranac počeo je da im biva neprijatan. Ovako kako je on to radio, potezali su samo najopasniji ljudi i najozloglašeniји revolveraši o kojima su samo slušali.

Ipak, mora se reći da im je u tom trenutku taj čovek brze ruke učinio uslugu.

Sada je stajao, revolvera uperenog u zaprepašćenog Mareba.

– Baci oružje! – naredio je glasom koji nije trpeo protivljenje.

Plaćeni ubica je piljio u njega lica izobličćenog od mržnje. Pa zar on, Fred Mareb da bude ovako poražen? I to da ga pobedi gradski kicoš? Ne, to nije mogao da podnese.

– To ćeš mu platiti... – procedio je kroz zube i odbacio revolver. – Ti...

– Ne drži pridike nego silazi – prekinuo ga je Dok.

Za to vreme, šerif se pribrao i konačno izvukao svoj kolt.

– Ovo je sada moja stvar – dobacio je Holideju preko ramena, a onda doviknuo strelcu: – Šta radiš tamo gore?

Mareb se ugrize za usnu. Situacija je bila vraški neprijatna, ali on sam bio je iskusan i u sličnom položaju bio je više puta. Umeo je da izađe na kraj sa zakonom i ljudima koji su ga zastupali. U svakom slučaju, nije se lako povlačio.

– Ne možete mi zabraniti da se popnem na krov – dobacio je glumeći

naivca. – Hteo sam ovu zabavu da posmatram odozgo.

– Kako da ne! – uzvratio je Rejn, u trenu shvativši šta je čovek radio gore. – Ti, kukavno pseto! Malopre si ustrelio ovog starca! Zato se ide na vešala, samo da znaš!

Okupljeni građani počeli su da se komešaju.

– Šta čekamo? – povikao je jedan. – Treba ga obesiti na prvo drvo!

– Tako je! – povikala su nekolicina odobravajući. – Obesiti, nego šta!

– Tišina, jeste li čuli?! – zaurao je šerif. – Taj čovek će biti izveden pred redovan sud.

Sa krova se zaorio piskavi Marebov smeh.

– Morate prvo dokazati da sam ubio toga čoveka, šerife! – dobacio je.

– Budi uveren da hoću. A sada sidi odatle da te ne bih morao skidati usijanim olovom.

Za to vreme, Dok se udaljio sa ulice i ušao u salun.

Krčmar koji je stajao na vratima preko volje je krenuo za njim.

– Prokletstvo... – promrmljao je nezadovoljno. – Baš bih rado ispratio šta će se napolju dogoditi.

– To vam niko ne brani. Dajte mi jedan brendi, a onda izađite i posmatrajte do mile volje.

No, ispred saluna se nije događalo ništa posebno. Mareb je pod pretnjom revolvera lagano sišao, a onda ga je Rejn sproveo u zatvor.

Možda je još vredan pažnje bio samo pogled koji je Ralf Rodžers

uputio plaćenom ubici. Bio je dovoljno rečit da ga Mareb shvati.

Tako je počeo ovaj uzbudljiv dan u Ostinu, gradu na reci Kolorado. Bio je to specijalan dan, kada je ovamo, na sever, stigao voz čak iz Galvestona.

Iako je železnica trebala da donese gradu novi život, početak nije mnogo obećavao. Sve je počelo sa smrću i to je, istovremeno, bila najava loših vremena kako za grad tako i za okolinu.

I šerif je znao. Slutio je da će dotadašnji mir otići u nepovrat. Bio je veoma iskusan i odmah pretpostavio da se priprema bura.

* * *

U jednom rukavcu reke Kolorado, na podnožju planinskih lanaca zapadno od grada, nalazio se Gartov ranč. Kuća je bila podignuta u stilu meksičkih hacijendi, bela, velika i moćna. Zadnji deo kuće je bio okrenut prema reci, tako da je jedan njen rukavac gotovo opasivao dvorište ranča.

Na taj način kuća je ličila na dobro obezbeđenu, neosvojivu tvrđavu.

Džim Gart ju je izgradio još u doba Indijanaca pošto je u ono vreme morao da se obezbedi i zaštititi od napada Komanča. Za horde crvenokožaca reka je predstavljala prirodnu prepreku, a zbog jakih brzaka bilo je gotovo nemoguće spustiti se kanuima iz planine.

Ta teška vremena ovaj čvrst i snažan čovek uspeo je da preživi i ostavi iza sebe. Lipan Indijanci su mu dva puta odvodili gotovo svu stoku, ali on je ipak uspevao da se povрати i još dva puta počne iz početka.

Ni on po snazi i visini nije zaostajao za svojim nadzornikom – sav u mišićima, iskusnog lica ispresecanog borama, gustih obrva i šešira natučenog na čelo zaista je izazivao strahopoštovanje. Godine napornog rada učinile su svoje i sada je bio bogat čovek. Bio je vlasnik nekoliko hiljada grla, a u njegovoj neposrednoj službi radilo je dvadesetak kauboja. Svi su dobro poznavali svoga gazdu i plašili ga se više od samog đavola.

U stvari, život ovog imućnog čoveka izgubio je svaki drugi smisao, osim neprekidnog širenja i povećavanja već ogromnog bogatstva. Naime, još davno, kada je prebrodio prve teškoće, oženio se želeći da carstvo koje je stvarao dobije dostojnog naslednika. No, u tome nije imao sreće, jer decu nije dobio, a posle nekoliko godina žena mu se razbolela i umrla. Mogao se ponovo oženiti što su mu mnogi savetovali, ali to nije učinio. Prvo je bio suviše razočaran, pa ljut i vreme je proteklo. Tako je san o nasledniku otišao u nepovrat. Njegov ranč, ogromno carstvo najbolje trave i kvalitetne stoke, postalo je cilj i suština svega što je radio.

Onda je došla izgradnja železnice i sručila se na imanje i ceo njegov život kao iznenadna letnja oluja.

Dve decenije ranije, on bi pozdravio izgradnju pruge pošto u suštini nije bio protivnik progresa. Pruga je tada i njemu bila potrebna i smatrao bi je početkom nove, dolazeće epohe. Ali, vreme i neuspeh u privatnom životu učinili su svoje, pa je u borbi između želje za opštim napretkom i ogoljenog interesa, pobjedu ipak odneo interes.

Naime, Gart sada nije razmišljao o tome da bi i njemu samom bilo lakše da stoku transportuje železnicom. Ne, to ga nije interesovalo. Moćni rančer je jednostavno bio opsjednut idejom da mu je ne samo izmakao profit koji je ostvarivao kao preprodavac, već i da sitni rančeri više neće zavisiti od njega i njegove dobre volje. Nekrunisani stočarski kralj bio je skinut sa prestola, ali on nije hteo da se pomiri s tim. Nije želeo da prihvati poraz i bio je spreman da borbu protiv železnice prihvati sam, čak i sada kada su svi ostali položili oružje.

* * *

Bilo je kasno popodne. Džim Gart je stajao na verandi svoje luksuzne kuće i gledao u daljinu. Čekao je nadzornika koji je trebao da mu javi da li je onaj prokleti železničar likvidiran. Osim toga, jedva je čekao da čuje da mu je i šerif uklonjen sa puta.

U stvari, on i Rejn bili su prijatelji sve do izgradnje železnice. Onda je došlo do razlaza i Gart je sada čuvaru zakona pripisivao deo krivice za svoj neuspeh. Smatrao je da Rejn nije do-

voljno koristio svoj uticaj da zaštiti njegov položaj i da je suviše navijao za železnicu. U njegovim očima bio je to neoprostiv greh.

Istina je, međutim, bila sasvim drugačija. Kao predstavnik zakona, Nans Rejn je bio dužan da održava red i mir i štiti interese svih građana. Naime, kada je izgradnja železnice počela, grad i okolina podelili su se na dve strane. Na jednoj je bilo nekoliko bogatih rančera na čelu sa Velikim Gartom koji su imali slične razloge i na drugoj – svi ostali građani. Sukobljeni interesi manifestovali su se u zahtevima koje su obe strane podnosile šerifu, a koje on, što je i normalno, nije uvek mogao da ispunji. Tako je došlo do prvih zameranja i varnica, a onda je lavina krenula nizbrdo.

Što se Garta tiče, on sam se počeo menjati kada je shvatio da je u neravnopravnoj borbi osuđen na neuspeh. Postao je osoran, svadljiv i nemoguć za saradnju. Većina kauboja koji su dugo radili kod njega polako su ga napustili, jer je od strogog, ali pravičnog čoveka postao mračan i krajnje neugodan.

Za kauboje je počeo da prima skitnice i razbojнике, ljude koje ranije ne bi ni pogledao. Ogorčen i željnan da se osveti svima, tako je primio i Rodžersa u pogledu koga niko nije mogao da se prevari. Naime, čovek je svojim držanjem jasno govorio da se radi o revolverašu i najgorem banditu.

I tako, iako su ti novi ljudi bez pogovora izvršavali svako naređenje,

Gart je za ovaj zadatak unajmio starog revolveraša. Uradio je to samo zato, jer se plašio da neko od njegovih ljudi ne bude uhvaćen, a onda bi stvar bila suviše očigledna. Naime, znao je da je zadatak opasan i da postoji mogućnost da otkriju strelca u zasedi.

Trgao se, jer je čuo topot kopita još pre nego što je ugledao jahača. I zaista, tek posle nekoliko minuta čovek je ujahao u dvorište ranča. Bio je to nadzornik Rodžers.

Rančer otpljunu opušak cigare u pesak i mračno odmeri konjanika.

– Zdravo, gazda! – pozdravio ga je nadzornik prilazeći verandi. Zatim je lagano sjahao s konja oklevajući da mu saopšti vesti, odnosno, plašeći se njegovog izliva gneva.

Gart siđe niz stepenice.

– Hajde, otvaraj usta već jednom! Šta se dogodilo? Da li je sve teklo kao što je i predviđeno?

Nadzornik je zabacio šešir na potiljak i rukom obrisao znoj sa čela.

– Dejvis je mrtav! – dobacio je kratko.

Na Gartovom licu zaigra zadovoljan osmeh.

– Ha, dobro je... taj više neće postavljati železničke pragove u ovoj zemlji! Drago mi je što lupež više neće obavljati svoj prljavi posao!

Onda je podigao glavu i videvši nadzornikovo ozbiljno lice, odmah povikao:

– Šta je sa onim drugim? Da li je i on zario nos u prašinu?

Rodžers odmahnu glavom.

– Šta...? – progunda rančer besno.
– Ne znači da nije...

– Mareb ne snosi svu krivicu pošto...

Gart ga je nestrpljivo prekinuo odmahnuvši rukom.

– Šta hoćeš da kažeš? I šta ti znači to „ne baš svu krivicu“?

– Pa... sve bi išlo odlično da se iznenada nije pojavio taj stranac.

– Koji stranac?

– Nikada ga još nisam ovde video, ali sam video da rukuje revolverom kao sam Vajat Erp.

– Kako to da razumem? Da li je došlo do obračuna revolverima? Da li je Mareb mrtav?

Rodžers ponovo obrisao znoj sa čela.

– Da je bar tako, gazda. U tom slučaju ne bismo imali šta da izgubimo.

Gart je prišao dva koraka bliže nadzorniku.

– Šta je sa Marebom? – prosiktao je besno.

– Sedi u zatvoru.

– Šta? – zaurao je rančer. – U zatvoru? Živ je? – dodao je besno, jedva se uzdržavajući da ne skoči svome nadzorniku za vrat. – Zašto ga nisi sudio?

Znajući narav svoga gazde, Rodžers se izmače nekoliko koraka i tek tada odvrati.

– Zato što bih onda ja bio u zatvoru, gazda.

– Pa šta! To bi mi bilo draže nego da taj prokleti revolveraš živi i govori! – odbrusio je rančer šetajući gore – dole kao zver u kavezu.

– Dobro, dobro.. – promrmljao je Rodžers znajući da, uprkos mnogih sumnji, gazdu nisu mogli da optuže ni za šta. Ali sa Marebom, stranim revolverašem u zatvoru, situacija nije bila najsjajnija. Šta ako progovori? Zato je mirno dodao.

– Moramo pokušati da ga izvučemo napolje ili ga likvidiramo tamo u zatvoru, a da to niko ne primeti.

– Nadam se da još nije propevao – obrecnuo se rančer. – Ali, brinem se, jer je Rejn stari lisac. Obećaće zatvoreniku kule i gradove, a onda ga ipak odvesti na vešala.

– Ne verujem da će Mareb propevati, gazda. Odmah na ulici je porekao da je ubio Dejvisa i mislim da šerifu neće biti lako da tako nešto dokaže.

Gart je teško disao. Neko vreme je napregnuto razmišljao, a onda upitao.

– Šta je sa tim strancem? Da li je možda on nešto video?

Rodžers slegnu ramenima.

– To ne znam tačno.

– Prokletstvo! Da li si se bar raspitao ko je on?

– Smatrao sam da je najbolje da se izgubim i prvo vam javim šta se desilo.

Džim Gart je nastavio da šparta dvorištem. Ovo je za njega bila vraški neprijatna situacija. Ako Mareb nešto prizna, biće upropašten. To je morao da spreči ne zbog toga što mu je bilo stalo do života, već zbog želje za osvetom. Ta želja ga je jednostavno izgarala...

– Jahaćemo u grad! Pozovi ljude, Rodžerse! Ili ćemo ga izvući napolje ili ćemo ga načisto srediti! – kazao je ljutito.

– Koga ćeš to srediti, Džime? – začuo je glas iza leđa i u magnovenju se okrenuo.

Bila je to njegova sestra Rut koja je tiho izašla na trem i čula nekoliko poslednjih reči. Rančeroва rođena sestra bila je postarija žena koja je sa bratom provela najteže godine i radila na ranču kao muškarac. Pobožna i tiha, i ona je patila zbog bratove promene, njegovog rata sa gotovo svim ljudima. Još ranije joj je u pojedinim trenucima bilo tako teško da je poželela da se spakuje i ode, nadajući se da će Džim dovesti kući mladu ženu. Onda bi se opet uplašila da njenim odlaskom stvari ne krenu još gore i Džim potpuno ne izgubi kompas. Tako je ostajala, tiho pateći i bezuspešno pokušavajući da odgovori brata od osвете.

– To te se ne tiče. Koliko puta sam ti rekao da gledaš svoja posla – odvratio je, ali nekako gledajući u stranu.

– Misliš? – dobacila je gorko.

Gart se lecnu.

– Šta ti znači to „misliš” – Ti ćeš nas sve još više unesrećiti.

On planu.

– A koga to, ako smem da znam? Na koga to ciljaš? Odrastao sam čovek i mogu da radim šta hoću! A što se tiče tebe? Pa ionako si suvo drvo bez grana.

Ona ga pogleda tužnim, prekornim pogledom i bez reči se vrati u kuću. Kada bi znala kome sada Džim planira da naškodi! Osećala je da se sprema nešto užasno, nešto što će ih sve uništiti.

Džim Gart je namrgođeno gledao za njom. U poslednje vreme počeo je da je mrzi. Nju, svoju rođenu sestru koja je sa njim stigla na Zapad pre mnogo godina, sestru koja je ceo svoj život žrtvovala da brata.

* * *

Prvi voz je stigao u ranim popodnevним satima. O predviđenom i planiranom svečanom dočeku više nije moglo biti ni govora, jer se na licima svih građana ogledao strah i neverica zbog tragičnog događaja.

Dejvis, graditelj ove poslednje deonice, očekivao je odlazak kompozicije u tamnom kovčegu ispod gradske većnice.

Guverner je sa nekolicinom službenika sa zaprepašćenjem saslušao izveštaj koji mu je podneo gradonačelnik. Pružni radnici sumornih lica stajali su malo dalje ne mogavši da veruju da je njihov šef i glavni inženjer mrtav.

Proslava predviđena u sali većnice ipak je održana. Naravno, veselja i velike priče nije bilo. Ljudi su tiho sedeli i služili se, no, videlo se da nikome nije do slavlja koje su posle višemesečnih napora tako priželjkivali.

Posle obeda, guverner je pošao u zatvor da vidi zatvorenika.

Fred Mareb je sedeo na tvrdom zatvorskom ležaju i drsko se cerio. Okoreli razbojnik i revolveraš nije ni pomišljao da ustane.

– To je on! – kazao je šerif muklo.

Guverner ga je oštro odmerio, odmah zapažajući da na lupeškom licu nema ni trunke bilo kakvog uzbudjenja ili kajanja.

– Zbog čega ste ubili onog čoveka? – upitao je oštro.

Mareb ga je pogledao glumeći začuđenost.

– U ovom gradu se dešavaju čudne stvari. Čovek se popne na krov i odmah ga optuže da je ubica. Kažem vam da sa tim nemam ništa i tražim da me odmah pustite.

– Poriče delo, iako mu u pušci nedostaje metak – dobaci šerif.

Mareb se nekako potuljeno iskizio, očigledno uveren da nema čega da se plaši.

– Čovek može da nosi pušku u kojoj, ko zna zbog čega, nedostaje metak, zar ne? To ne znači da je on ubica! Uostalom, hteo bih da vidim kuršum kojim je ovaj čovek ubijen. Sigurno znam da nije ispaljen iz moje puške! Hm... ko zna čiji zalutali metak ga je pogodio!

U stvari, plaćeni ubica je radio planski i imao oprobane metode. Nije želeo da puca iz revolvera pošto bi u tom slučaju metak ostao u telu. Ovakvo se poslužio puškom čiji je kuršum sa tog rastojanja prošao kroz telo

nesrećnog Dejvisa i završio negde u prašini.

– Ovde ima nekoliko ljudi spremnih da se zakunu da je metak mora doći sa krova saluna...

– Da li je neko video da sam baš ja pucao i može li da se zakune da je metak doleteo sa krova?

– Kada ja govorim, treba da zavežeš! – prekinuo ga je šerif i zbunjeno pogledao u guvernera. – Izvinite što se ružno izražavam, ali sa ovakvima se ne može drugačije. Dokaz protiv ovog lupeža je i to što je stranac video da je uperio pušku tačno na mene.

– Ko je taj stranac? – zapitao je guverner.

Revolveraš je naćuljio uši želeći pošto poto da sazna ime čoveka kome je želeo da se osveti. Pa tom gradskom kicošu treba da „zahvali” što sada sedi u zatvoru! Da se on nije pojavio, obavio bi zadatak i sa novcem u džepu bio daleko preko „sedam brda i dolina”!

Šerif slegnu ramenima i zamisli se. Tek sada mu je palo na pamet da uopšte ne zna kako se zove čovek koji tako brzo poteže oružje.

– Nisam još imao prilike da sa njim lično porazgovaram – odvratio je oprezno.

– Gledajte to da saznate, jer nam je čovek na suđenju potreban kao svedok. Osim toga, ako sam dobro shvatio vašu priču, taj stranac vam je spasao život.

Čuvaru zakona je ova primedba bila krajnje neprijatna. Naime, za

njegov renome nije baš bilo pohvalno da kaže kako mu je stranac koji je slučajno došao u grad, spasao život. Najzad, njegova dužnost je bila da obezbedi red, mir i poštovanje zakona u gradu i okolini. Ipak, klimnuo je glavom i ljubazno odvratio.

– Dobro, odmah ću razgovarati sa njim i obavestiti vas o svemu, guverneru.

Ovaj odmahnu rukom.

– U redu, samo uz to mi pošaljite i precizniji izveštaj o svemu ovome što se danas dogodilo. A sada... Treba da krenem, jer voz samo što nije!

Fred Mareb je ustao sa ležaja i prišao rešetkama.

– Onda srećan put, mister!

Rejn htede da priskoči i dokači ga pesnicom, ali guverner ga zadrža.

– Ostavite se toga, jer takav čovek nikako ne bi smeo da vas iznervira. Mislim da je on već otpisan pošto će ga sudija sigurno osuditi na smrt. Naravno, ne možemo biti sasvim sigurni, no, s obzirom na okolnosti, bilo bi čudo kada bi ispalo drugačije.

Rekavši to, prezrivo je odmerio Mareba i u šerifovom društvu napustio zatvor.

Kada su izašli na ulicu, železničari su upravo spuštali na kola kovčeg sa njihovim ubijenim šefom. Trebalo je to da bude poslednje putovanje starog Dejvisa. Njegov leš biće odvezen do Galvestouna na obali Meksičkog zaliva, grada odakle je on krenuo i postavio šine sve do ovog surovog tekšaškog kraja.

* * *

Dok Holidej je iznajmio sobu iznad saluna. Znao je da mora ostati u gradu sve dok se suđenje ne završi, odnosno, da mora ostati kako bi se u sudnici pojavio kao svedok.

U stvari, Džordžijanac je i bez toga nameravao da se zadrži u Ostinu. Naravno, nije mu bilo prijatno što je imao problema odmah po dolasku i što ga je dočekalo puškaranje.

No, gotovo da je postao rezigniran. Izgleda da mu je bilo suđeno da ga usijano olovo prati suda, kao što prašina prati vetar.

Pre ovoga je neko vreme boravio u San Antoniu gde ga, na njegovo veliko zadovoljstvo, niko nije poznavao. Ali, Dokov nemirni duh nije mogao dugo da bude na jednom mestu. Hteo je ponovo na sever, u Kolorado ili Vajoming. Približavalo se leto, pa je klima u planinama bila daleko prijatnija.

Sada je sedeo u salunu, za stolom pored samog prozora. Lokal je bio sasvim tih i potpuno prazan. Čak je i krčmar izašao na trem da vidi odlazak voza.

Džordžijanac je pored sebe imao flašu brendija i čašu. Lagano je mešao karte, povremeno bacajući pogled kroz prozor.

Tada je u salun ušao šerif natmurenog lica i nekako teškog koraka.

Nans Rejn je tek prešao četrdesetu. Nekada je kao oružani pratilac vozača radio u kompaniji „Vels Fargo”. No, posle nekoliko godina ocenio je

da je to suviše nemiran i opasan posao i odlučio da se negde skrasi. Ubrzo su mu dali zvezdu, pa je počeo da sprovodi zakon u Ostinu.

Kada je spazio Holideja za trenutak je zastao. Ugledao je karte u strančevim rukama i pomislio – ovo je pravi kockar koji vešto rukuje revolverom. Prokletstvo! Baš takvom tipu duguje život...

Nastavio je da hoda, lagano se približavajući neznaničevom stolu i očekujući da će ovaj podići pogled. Ali, to se nije dogodilo. Džordžijanac je još uvek mešao karte i povremeno baca pogled na ulicu. Rejnu tako nije preostalo ništa drugo nego da započne razgovor.

– Ostajete li dugo u gradu, mister?

– Možda. Zašto pitate? – odvrati Dok, još uvek ga ne pogledavši.

– Potrebni ste nam kao svedok.

– Znam – odvratio je kockar kratko.

– Ah, tako... A mogu li da znam vaše ime?

– Džon Holidej.

– Holidej? – ponovio je Rejn i zamislio se. Ime mu se činilo poznatim, ali nije mogao da ga poveže sa nečim određenim. Naime, zvuk tog imena nekako ga je odvlačio u prošlost, u vreme kada je bio pratilac diližanse i krstario celim Divljim zapadom. Ostao je još nekoliko trenutaka pored strančevog stola očekujući da će mu pogled na to lice pomoći da krene iskru sećanja, ali uzalud. Nije uspevao da dopre dalje od imena. Znao je da je to ime povezano sa nečim

neobičnim i nesvakidašnjim Pri pogledu na čoveka koji je mirno sedeo i ređao karte, shvatio je da je to na neki način normalno pošto je stranac koji mu je spasao život po svemu bio neobična i nesvakidašnja ličnost.

Konačno je shvatio da treba da mu zahvali što je bilo izuzetno teško. Možda bi bilo sasvim drugačije da došljak oko sebe nije postavio neki nevidljivi zid hladnoće, odnosno, da nije bilo takvog držanja koje mu je kočilo želju. Ipak, uspeo je da preko jezika prevale poziv na čašu pića, ali pošto je je rečenica zvučala neljubazno i usiljeno, odmah je znao da će biti odbijen.

– Ne, hvala – odvratio je Holidej.
– Kao što vidite, dobro sam se snabdeo.

Nans Rejn je jasno osetio da je za neugodnog stranca ovim svaki razgovor bio završen. Zato se okrenuo na potpeticama i napustio salun tiho zveckajući mamuzama. Tek tada je Holidej odvojio pogled od prozora i sebi natočio brendi.

Spolja je u prostoriju dopro prodoran zvuk lokomotive, a odmah zatim, voz je krenuo kloparajući točkovima.

* * *

Na Teksas se spustila noć, tamna i tajanstvena. Nebo je bilo osuto hiljadama zvezda, nije bilo ni daška vetra tako da je dnevna jara još uvek lebdela nad ulicama i krovovima grada. Ponekad bi zaškripala neka suva

daska ili se učinilo da je u daljini odjeknuo metak. Ponegde bi zarzao konj ili bi se čuo bat nečijih koraka i zveckanje mamuza.

Gotovo svi prozori još su bili osvetljeni žućkastom svetlošću, onom prigušenom i pomešanom sa zelenim odsjajem, uobičajenom kombinacijom koju su stvarali štitovi na lampama.

U salunu je bilo neuobičajeno mirno, iako su gotovo svi stolovi bili zauzeti. Ljudi su bili ljuti, jer su zbog ubistva ostali bez zabave i veselja koje su tako željno iščekivali.

Za Holidejev sto nije seo niko, mada se o njemu dosta šušalo. Ljudi su nagađali, pomalo izmišljali i pitali se šta je tog neobičnog čoveka dovelo u njihov grad.

Krčmar je još jednom otvorio knjigu gostiju i pogledao šta je stranac upisao. Tek tada je otkrio nešto što je bilo potpuno nesvakidašnje. Čovek je bio doktor, doktor Holidej!! Nebe-
sa, šta je on tražio ovde?

Neko je izrekao pretpostavku koja je dalje preneti i začas se rodila sumnja. Naime, stanovnici Ostina mislili su da je stranac došao u grad po nalogu železničke kompanije, jednom rečju, da je njihov čovek.

Ta priča brzo je stigla i do Velikog Džima Garta.

* * *

Šerif Rejn je ustao od stola i stavio šešir na glavu. Posle ovako teškog dana bio mu je potreban jedan viski.

Bacio je još jedan pogleda prema ćeliji i pošao ka vratima.

No, zatvorenikov glas ga je zadržao.

– Dokle još mislite da me držite ovde, šerife?

– Tebi se izgleda mnogo žuri na vešala?

Mareb podsmešljivo nakrivi glavu.

– U zabludi ste, šerife. Žuri mi se da izađem odavde.

– To će se dogoditi brže nego što bi želeo. Put koji ćeš tada preći neće biti preterano dugačak pošto vešala obično gradimo na trgu.

– Imam prijatelje koji će se pobrinuti za mene. A onda se pričuvajte, mister! Ja umem da budem veliko zlopamtilo.

– Pretnje mrtvih ljudi me ne plaše.

– Čekajte i videćete. A ko je onaj momak kog ste uzeli kao glavnog svedoka?

– Neki Holidej – omaklo se Rejnu, mada se već sledećeg trenutka pokajao što uopšta razgovara sa banditom. Nije bio dužan da odgovara na provokativna bitanja, bez obzira što je slutio da Mareb ima moćnog zaštitnika.

Međutim, revolveraševa reakcija je bila takva da se iznenađeno trgao i polako se vratio do rešetaka.

– Šta je sa tobom, čoveče? – dobacio je podsmešljivo, jer je Mareb poskočio kao da ga je ujela otrovnica. Onda se umirio i bez pokreta zurio u njega.

– Da, tako se zove. Šta je u pitanju? Poznaješ ga?

– Da to nije slučajno Dok Holidej?

– Ne, Džon Holidej – rekao je Rejn i začutao. Odjednom mu je sinulo zbog čega mu je to ime bilo poznato i prebledeo.

Razbojnik je shvatio da se i šerif setio o kome se radi.

– Dakle, odabrali ste vraški dobrog svedoka, šerife! Svaki sudija će se radovati što mu se pružila prilika da bar jednom vidi najozloglašeniijeg pustolova Divljeg zapada. A da li će mu verovati, drugo je pitanje.

Nans Rejn se okrenuo i izašao na polje, snažno zalupivši vrata za sobom. Osetio je potrebu da bude sam i otišao u svoj stan.

Našavši se u neudobnoj spavaćoj sobi, seo je na ivicu kreveta i zagnjurio lice u šake. Bio je nervozan i potpuno rastrojen. Lagano je obrisao hladan znoj sa čela i pokušao da sredi misli.

Dok Holidej!

Ime nalik na udarac pesnice ili, bolje rečeno, na udarac metka. Ime koje svaki čovek na Zapadu poznaje. Koliko puta se zapitao da li taj čovek uopšte postoji, ili je u pitanju neko izmišljeno biće stvoreno u pričama kraj logorskih vatri? Da li je u pitanju stvarnost ili legenda?

Učinilo mu se da za to ime zna oduvek...

Ali, to nije bilo moguće, jer čovek sa kojim je pričao u salunu nije bio star. Koliko je imao godina? Četrdeset? Ne, nikako... Trideset, možda koju više. Na glatkom i lepo oblikovanom strančevom licu teško su se

mogle pročitati godine. Možda i zbog toga što su se ispod oboda šešira uglavnom videle samo oči, ledenoplave i prodorne, oči od kojih ljude obuzima hladna jeza!

Dok Holidej!

Ko zna koliko je grobova ostalo iza njega?

Pričalo se da ih je najmanje pedeset, a možda i više. Izlazio je kao pobednik iz najtežih situacija i nastavljao dalje, ostavljajući za sobom sveže humke. Svakog meseca novine su pisale nešto o njemu. Ako u pitanju nisu bile neke konkretni događaji, onda se radilo o raznim nagađanjima i glasinama koje su samo potpirivala maštu čitalaca i na neki način unosila strah među ljude.

I sada se takav čovek pojavio baš u Ostinu. Uostalom, zašto da ne? Zar je Ostin bio zabranjen? I kako mu to ranije nije palo na pamet? Pa koji bi strelac sa takvog rastojanja koltom pogodio razbojnika na krovu, gotovo potpuno zaklonjenog i naoružanog puškom?

Njegov hitac je bio nepojmljiv, gotovo neverovatan.

Šerif glasno uzdahnu. Setio je trenutka kada je slavnog Bili Kida video preko, u Linkolnu. Bili Kid je u Teksasu bio veoma poznat, ali kada ga je uporedio sa Dokom Holidejem, šerif je morao da prizna da Kid spram njega deluje kao smešan sitni razbojnik.

Pored toga, pričalo se da je taj Holidej pravi doktor... Da, da, pisalo je i u novinama. Vešta piskarala

pronašla su i gde je studirao i utvrdila da je nekada bio veliku hirurg, čovek koji je majstorski operisao vilice.

I šta je takvu osobu teralo da krstari Divljim zapadom?

Na to pitanje nije mogao da odgovori, a nije trebao ni da se muči. Bilo kako bilo, on je sada bio tu, u Ostinu.

Taj otmeni, elegantni gospodin već odelom nalik na sudijsko odbija ljude, a svojim ledenim licem kao da diže nevidljivi zid između sebe i ostalog sveta. Sa njim je teško i razgovarati, a na pitanja odgovara kratko, dubokim neobičnim glasom nalik na lomljivu stakla.

To je dakle Dok Holidej?

U svemu tome najgore je bilo što je baš taj Holidej njemu, šerifu iz Ostina, bez svake sumnje spasao život.

I ne samo to. Pored ne baš dobrog glasa koji je uživao, znalo se da je Dok često činio neshvatljivo plemenite postupke. Naime, pričalo se da on brzo poteže revolver, ali se malo znalo o tome zbog čega je to činio. Tek vrlo retko, i to samo ako je neko bio dovoljno radoznao da njegove obračune istražuje do kraja, saznalo bi se da je revolver potegao da bi nekoga zaštitio ili od sebe odbio izazov nekog sumanutog revolveraša željnog slave. No, istina je retko izlazila na videlo i za većinu ljudi Holidej je bio hladnokrvni revolveraš koji je iza sebe ostavljao samo grobove.

A on, šerif, umesto da tom čoveku zahvali, lupao je glavu kako da ga

otera iz grada. Strepeo je da će u suprotnom doći do neke gužve i, naravno, obračuna revolverima. Jer, gde se Dok Holidej pojavi, tamo se puca. Taj čovek je zadavao pune ruke posla svim Rejnovim kolegama, majstorima koji su izrađivali mrtvačke sanduke, svim proizvođačima municije i svim krčmarima. Baš tako je pisalo u jednim novinama koje je šerif iz Ostina nedavno čitao.

Prokletstvo, šta sada da čini?

Dok Holidej je kao svedok morao da oстане, ali šta ako se u međuvremenu desi nešto strašno, nešto što će ponovo uznemiriti građane?

A on je tako nešto slutio....

* * *

Ubica Fred Mareb ležao je na drvenom ležaju i razmišljao o situaciji u kojoj se našao. Šerif je pre polaska uvrnuo fitilj lampe tako da je tek slaba treperava svetlost ispunjavala prostoriju.

Onda je kroz prozor čuo topot konjskih kopita. Odmah je skočio i šćućurio se uza zid kako bi lakše čuo. Kada je malo bolje razaznao priču, shvatio je da su u pitanju kauboiji koji su se pripiti vraćali na svoje rančeve i galamili. No, bez obzira na to, Marebu se činilo da mu preči neposredna opasnost, nešto što može da dodirne i što je čučalo u jednom od uglova ćelije.

Naime, njemu nije bilo teško da pogodi kakvi se razgovori vode na Gartovom ranču i kakve odluke su

donesene. Pa i on sam je za novac nekoliko puta obavio slične zadatke! Dakle, jedno je bilo sigurno: ili će pokušati da ga izvuku odavde ili... da ga likvidiraju.

Bio je zabrinut. Šerifska kancelarija i zatvor nalazili su se u zgradi na kraju glavne ulice. Bila je to jedina građevina u gradu izgrađena od kamena. Zato je bilo nemoguće iz nje osloboditi zatvorenika, osim ako se ne dođe u posed ključeva. A njih je šerif Rejn stalno nosio u džepu.

Mareb je o svemu tome razmišljao i sa zebnjom zaključio da ga rančer i njegovi ljudi neće oslobađati već da će pokušati ono drugo. Za tako nešto postojalo je više mogućnosti. Pošto, na primer, na prozorima nije bilo stakla već samo rešetke, neko je unutra lako mogao da ubaci dinamit i zauvek ga učutka.

U svakom slučaju, morao je da čuti i bude krajnje oprezan.

A onda je ipod prozora začuo sumnjiv šum i ponovo skočio. Lagano je prišao zidu i sasvim se „prilepio” uz njega tako da ga niko ne bi mogao pogoditi metkom.

Možda je u pitanju dinamit, zaključio je napregnuto osluškujući. Treba ih sprečiti po svaku cenu...

– Nema nikakve svrhe da me učutkujete, momci – dobacio je glasno. – Sve sam napisao i predao, verujte mi!

Šum koji se čuo spolja odmah je prestao. Sada je još jasnije mogao da čuje disanje nekolicine ljudi.

Da je bar šerif došao na pomisao da postavi stražu oko kancelarije, mogao je da sazna sve što je želeo. Međutim, u tom trenutku Nans Rejn je stajao za šankom u salunu, ispijao viski i svaki čas baca pogled prema Holidejevom stolu.

Pored šerifske kancelarije nalazio se trošan polusrušen koral, a odmah iza njega, na peskovitom i golom brežuljku, gradsko groblje. Sada su u koralu stajala dvojica – Džim Gart i nadzornik Rodžers. Ostali su čekali malo dalje, baš na mestu gde je počinjalo groblje. Izgledalo je da je rančer zaboravio na svaku opreznost čim je odlučio da vodi i lično nadzire ovaj poduhvat. Možda zato što je ovoga puta znao da se radi o njegovoj glavi. Pre nekoliko trenutaka je čuo Marebove reči i zamislio se. Da li je taj prokletnik govorio istinu?

Zato se pribio uza zid i koliko je mogao približio glavu prozoru.

– Ko ovde govori o ućutkivanju, Marebe? Hoćemo da te izvučemo odavde!

Revolveraš se gorko nasmeja.

– Nemojte se truditi, Garte. Sve sam predvideo.

Veliki Džim se ujede za usnu. Učinio je sve da mu glas deluje mirno i ravnodušno.

– Da li si već nešto priznao?

– Taman posla! Nisam valjda budala!

– Tako dakle... A gde je to pismo koje si spominjao?

Mareb se glasno isceri.

– Već sam vam kazao da nisam budala, Garte. Taj iskaz je na sigurnom mestu i biće otvoren tek ako budem mrtav.

Rančer se okrete prema nadzorniku koji je u međuvremenu prišao.

– Šta sada?

To je bio prvi put da Veliki Džim postavlja svome nadzorniku takvo pitanje. Do tada ga nikada nije zanimalo bilo čije mišljenje. On je bio gospodar i izdavao naređenja koja su se morala bez pogovora izvršavati čak i da su bila pogrešna.

Ove gazdine reči bile su pravi melem za Rodžersove uši. Naravno, on je imao uvek spreman odgovor.

– Blefira, gazda. Sredimo ga!

Mareb je čuo razgovor iako su obojica šaptali. Naravno, odmah je prepoznao Rodžersov glas i uzvratio.

– Oprezno, Rodžerse, tvoje ime je takođe u pismu, amigo. Hm... može se desiti da dobiješ tri konopca odjednom. Da li si me razumeo?

Sa druge strane, nadzornik je samo zaškrgutao zubima.

– Žalim što ti onaj kicoš nije smrskao glavu.

Mareb se tiho zakikotao, znajući da je neposredna opasnost uklonjena.

– Znate li vi, u stvari, ko je taj kicoš?

– Ko? – upita rančer nestrpljivo.

Plaćeni ubica je napravio značajnu pauzu, a onda izustio.

– Dok Holidej!

Pošto je sa druge strane vladala potpuna tišina, Mareb zadovoljno nastavi.

– Kaže li vam to ime nešto? Meni, na primer, govori mnogo. Ja sam imao ime na Zapadu i do sada me niko nije mogao poraziti u dvoboju revolverima...

– Video sam to – promrsio je Rodžers prezrivo.

– Prokletniče! – vrisnu Mareb sa druge strane. – Još ćemo se gledati oči u oči!

Nadzornik je udahnuo vazduh punim plućima, pa se obratio rančeru.

– Znate li vi ko je Dok Holidej, gazda? Ivens je prisustvovao onoj gužvi u Dalasu i sve nam je ispričao. Sećate se? O Holidejevom obračunu sa onim Gonzalesom, čuvenim prevarantom na kartama?

Gart se setio te priče.

– Poznajem ga, naravno. Mislim, po čuvenju. No, što se on meša u naše stvari?

– Naš čovek je bio preko u salunu i prisluškivao šta se priča. Čuo je da ga je unajmila železnička kompanija...

Odlučujuća reč je pala, a sumanuti rančer je zaškrgutao zubima.

– Ako je tako, upознаće nas! Time je samom sebi izrekao smrtnu presudu!

Razbojnik u ćeliji je osetio kako njegove šanse rastu. Međutim, bio je nervozan i nestrpljiv, jer je šerif mogao svakoga časa da se vrati.

– Ako neko sa tim čovekom može da izađe na kraj, onda sam to ja, rančeru! – dobacio je. – Taj lupež me je jednom savladao na brzinu, ali drugi put nikako neće!

Gart se okrete prema Rodžersu.

– Dovedite ljude i konje! Brzo!

Iznenaden, Ralf Rodžers je još uvek stajao ispod prozora ćelije.

– Šta ćemo ovde sa konjima, gazda?

Nadzornik se ranije nikada ne bi usudio da postavi ovo pitanje. No, pošto ga je pre nekoliko trenutaka rančer pitao za savet, postao je smeliji. Već dugo vremena je obavljao najpoverljivije poslove za Garta i mislio da je sada došao trenutak da malo preuzme inicijativu. Ali, grdno se prevario.

– Izdao sam ti naređenje! – obrecnuo se Gart. – Sevaj!

Snažni kauboj je progutao psovku, uvukao glavu u ramena i nestao u mraku.

Vratio se nekoliko minuta kasnije, vodeći sa sobom ostale ljude.

– Šta sada? – upitao je.

– Skidajte lasa sa sedla! – naredio im je.

Poslušali su bez reči, iako još niko nije znao šta gazda smeri. Tek pošto im je pokazao da vežu krajeve lasa za rešetke, naslutili su šta će se desiti.

Jer, tu je bilo devet konja, najsnažnijih i najboljih koje je bogati rančer posedovao. Međutim, ovo što je sada trebalo da obave izgleda da je prevazilazilo njihove snage. Morali su izvući rešetke i zida što nije bilo nimalo jednostavno. Naravno, niko se nije usudio da se protivi. Rančer je išao od konja do konja i proveravao lasa i tek onda naredio ljudima da uzjašu.

– Slušajte me dobro – rekao je tiho.
– Ako sve bude išlo kako treba, neka jedan primi Mareba na svog konja, a onda tutanj prema jugu. Tek kada stignete do planina, zaustavite se i u širokom luku se vratite na ranč.

– U redu, gazda, kako ti kažeš – prihvatio je Rodžers mrzovoljno.

– Ti ne ideš sa njima! – presekao ga je Gart oštro.

– A zbog čega? – upita ovaj iznenađeno.

– Mi ostajemo u gradu. Voleo bih da izbliza vidim tog Holideja.

Nadzornik se namršti. U ovim okolnostima najmanje mu se ostajalo u gradu. Ali, šta je ovo trebalo Velikom Džimu? Da li ga je osveta toliko zaslepila da nije znao šta radi? Ili ga je ludilo sasvim obuzelo i počelo da vuče u provaliju?

– Dakle, krećite – naredi Gart ljudima. – I pokušajte da pravite što manje buke! Kada budem izbrojao do tri, obodite konje!

U tom trenutku iza oblaka je izvirio mesec.

Na gazdin znak, kauboji su povukli i zidovi su počeli da krckaju. Malo po malo i kamenje je izletalo kao iz topa. Onda je najbliži kauboj tiho kriknuo, jer ga je jedna od metalnih šipki pogodila tačno u leđa.

Zid je popustio, a gvozdene prečke se toliko iskrivile da je stvoren otvor veliki kao vrata. Naravno, Fred Mareb je samo to čekao i brzo izleteo napolje.

– Odmah odavde, ljudi! – zamlatarao je rukama i skočio na prvog konja.

Ljudima nije trebalo dva puta reći. Bili su svesni da su, uprkos nastojanju da budu što tiši, podigli veliku buku. To je značilo da će se ovde ubrzo okupiti mnogo ljudi. Zato su bez reči mamuznuli konje i pojurili prema jugu.

* * *

Nans Rejn je u tom trenutku upravo naručio svoj peti viski.

– Šta je to danas sa vama? – pitao je krčmar iznenađeno, znajući da šerif nikada ne pije više od dve čašice.

– Sipaj i ne ispituj toliko – odbrusio je Rejn razdraženo.

– Vidim da se lepo zabavljate, šerife – dobacio je Dok prilazeći.

– Da li vam to smeta, mister?

– Naravno da ne. Samo, da sam na vašem mestu, ja bih malo više pripazio na zatvorenika.

Nenaviknut na veću količinu žestokog pića, šerif je zakrvavljenim očima odmerio opasnog strelca.

– Pustite da to bude moja briga.

Džordžijanac klimnu glavom i zapali cigaru.

– Potpuno se slažem sa vama – kazao je povukavši dim.

Pošto nije mogao da shvati na šta kockar cilja, Nans Rejn nervozno uzvрати.

– Šta vi, u stvari, hoćete? Taj lupež sedi u dobro obezbeđenom zatvoru u koji niko ne može da uđe bez ključa.

Holidej se okrete, spreman da se vrati svome stolu i dobaci:

– Možda i ne treba da se ulazi unutra. Metak će i bez toga naći svoj put.

Rekavši to, vratio se na mesto.

Šerif je ostao za šankom i naručio još jedno piće. Možda je baš viski bio kriv što je sve teže povezivao stvari.

Lenjo je pogledao na sat – bilo je tačno jedanaest.

Holidejeva rečenica ga je za trenutak pokolebala. Hteo je da ode do zatvora i obiđe zatvorenika, ali... noge su mu bile tako teške. Zato se predomislio i lagano nastavio da pijucka.

* * *

U maloj, naherenoj i trošnoj kući preko puta zatvora stanovao je stari Robins. Isprana tabla na kojoj se nalazio natpis „krojač” bila je prikucana na stub kraj vrata.

No, svi u gradu su znali da Robinsa više ne služe oči, da je ostario i da ne obavlja krojačke poslove. Čime se ovaj neugledni starčić bavio, niko nije tačno znao. Naravno, ljudi nisu ni slutili da baš on krišom prodaje alkohol Indijancima i tako direktno krši odluku svih gradskih trgovaca koju su se dogovorili da crvenokošcima ne prodaju „vatrenu vodu”. Što se Robinsa tiče, on je kupovao najjeftinije piće i posle ga prodavao po nekoliko puta višoj ceni. Naravno, takav posao je mogao da obavlja samo noću, pa je svako veče sedeo kraj otvorenog prozora očekujući mušterije.

Tako je bilo i ove noći.

Zbog toga je dobro čuo i ono prvo pucketanje kamenja, a trenutak kasnije i tresak srušenog zida. Hitro je poskočio i nagnuo se napolje.

– Šta je to?? – promrmljao je sebi u bradu. – Izgleda da je tamo preko...

Od prevelikog uzbuđenja nije čuo topot kopita konja koji su se udaljavali. Brzo je natukao šešir na čelo i istrčao napolje. Za tren je zastao i oslušnuo. Dole, na ulici, čula se glasna rasprava dvojice ljudi. Mora da su i oni čuli buku, ali nisu mogli da ocene odakle dolazi.

Pošto nije pripadao hrabrima, i sam je za trenutak zastao razmišljajući šta da uradi. Ipak, ogromna radoznalost pobedila je strah i on lagano krenu na drugu stranu ulice.

Fasada zgrade nije bila obasjana mesečnom, ali je ipak mogao da vidi da je tu sve u redu. Već je hteo da se vrati kada je začuo neobičan šum sa zadnje strane. Krenuo je lagano se šunjajući i svaki čas zastajkujući da odahne. Onda je zastao kao ukopan: obasjan mesečinom, pred njim se nalazio zadnji deo zgrade sa ogromnom rupom u zidu...

Nekoliko trenutaka je zurio kao da ne veruje svojim očima, a onda spretno preskočio nisku drvenu ogradu i nastavio da se šunja prema ogromnom crnom otvoru. Kada je stigao, oprezno se provukao unutra sve do struka i kroz rešetke ćelije video šerifov pisaći sto i na njemu upaljenu lampu.

A onda se dogodilo.

Čuo je čum i čudno pucketanje iznad svojih leđa, ali nije uspeo da reaguje dovoljno brzo. Naime, ostatak zida se odvojio i jednostavno pao na njega. Sada je bio priljubljen uz zemlju i beznadežno priklješten velikim teretom. Glasno je zajaukao, duboko udahnuo i onda izgubio svest.

* * *

Kada su se krila leptir vrata otvorila i Gart sa svojim nadzornikom stupio u salun, ljudi su nesvesno ućutali.

Koliko je vremena prošlo otkad je Veliki Džim navratio?

Većina građana nije ga videla godinama tako da ga mnogi u prvi mah nisu ni prepoznali. Posiveo u licu, nekako čudno poguren, sa dubokim borama koje su mu davale nekako surov izraz, bio je na određeni način udaljen i tuđ...

Prvo je zastao i dobro odmerio sve prisutne. Naravno, većinu je poznavao, jer je nekada davno ovde sa njima pio i igrao poker. Koliko ima od tada, proletelo mu je kroz glavu. Mora da je u međuvremenu prošla čitava večnost... Nije više čeznuo za tim vremenima. Za njega su sada svi ovi ljudi bili neprijatelji u čijim očima je čitao mržnju i porugu kojih, u stvari, nije ni bilo.

– Hodi, Rodžerese, popićemo po čašicu – glasno je dobacio nadzorniku. – Imali smo vraški topao dan.

U tom trenutku šerif se okrenuo. Zbog pića koje je popio reagovao

je prilično usporeno, tako da je tek sada postao svestan rančerovog prisustva.

– Ti si, Džime? – kazao je zaplićući jezikom kada je rančer prošao pored njega.

Gart je zastao i hladno ga odmerio.

– Za vas sam mister Gart, šerife. Da li ste razumeli? – dodao je, udaljio se nekoliko koraka i naslonio na šank. – Jednu flašu viskija – progundao je besno.

Krčmar je već držao pripremljenu flašu osećajući kako mu ruke drhte. Ni sam nije znao zbog čega, ali slutio je da nešto opasno i mučno lebdi u vazduhu.

I zaista, predosećanje ga nije prevarilo. Ovaj težak dan za Ostin još nije bio završen.

– Brže, nespretnjakoviću! – obrecnuo se Gart.

– Da, da... mister Garte, evo... – mrmljao je čovek sipajući piće.

Rančer je prineo čašu usnama, otpio gutljaj i brzo ga ispljunuo.

– Ti izgleda hoćeš da me otruješ, čoveče?! – povikao je i rukom odgurnuo flašu i obe čaše sa šanka. – Taj bučkuriš možeš da daješ drugim glupcima, ali ne i meni!

Krčmar je drhtao, unezvereno zureći čas u njega, čas u ostale goste.

– To je viski koji obično služimo, mister Garte. I vi ste ga uvek pili.

Rančer preblede od ljutine. Poslednji dani obojeni porazima toliko su ga ispunili gorčinom da je u svakoj reči video nečiju uvredu.

– To što obično služiš nije dovoljno dobro za Džima Garta, bedni lupežu! Ja pijem samo najbolja i najskuplja pića! – dodao je i okrenuo se prema ostalim gostima koji su sedeli za stolovima i slušali ovu prepirku. – Džim Gart je još uvek neko i nešto, samo da znate! Još ćete vi jesti iz moje ruke kao pre! Mislili ste da me je železnica uništila? E, tu ste se prevarili! Imam ja još aduta u rukama... I najslade se smeje onaj koji se poslednji smeje!

U salunu je zavládala mučna tišina. Istina da su ljudi u poslednje vreme slušali razne neprijatne priče o rančeru, ali je ovo bilo previše. Neki su ćutali ne znajući kako da odvrâte na ove gluposti jer nisu imali veze ni sa železnicom niti sa njegovom stokom. Drugi koji su ga bolje poznavali, bili su zaprepašćeni promenom. To više nije bio Veliku Džim Gart, bio je to neki drugi čovek, pravi ludak!

Dok Holidej je postavio dijagnozu već posle prvih rančerovih rečenica, iako nije znao šta se tu uopšte zbiva. Nije slutio da je ubistvo na ulici, odnosno žrtva koju je video povezano baš sa ovim čovekom. No, bio je zainteresovan kako će gosti u salunu reagovati na jasno izrečen izazov. Da li je i ovde onako kako je obično u drugim gradovima – ljudi se plaše lokalnog moćnika i bez reči gutaju uvrede i poniženja?

Za razliku od Holideja, ostali su bili mnogo upućeniji u događaje, naročito šerif. Naime, Nans Rejn se u trenu gotovo sasvim istreznio pitajući se zbog čega je rančer došao. Šta ga je

navelo da posle toliko godina dođe u grad i to baš u ovaj salun? Hmm... bilo je i drugih saluna u koje je Gart nekada odlazio...

Onda mu je pogled nesvesno odlutao prema Holideju. Da, da, verovatno je Gart našuo priče da Holidej radi za železnicu, pa je sam došao da ispita situaciju. A možda je predstojao i obračun. E... tako nešto je već morao da spreči. Cedeći reči, upitao je Garta.

– Šta vas je dovelo u Ostin... baš danas?

Rančer ga prezrivo odmeri:

– Ako baš hoćete da znate... dobar viski. A ovaj šmokljan me je ponudio nekim bučkurišem! – dodao je i oštro se obrecnuo na krčmara. – Hoćeš li me poslužiti već jednom, žedan sam!

Uplašeni čovek je pružio ruku ispod tezge i izvadio flašu sa čistom crnom etiketom. Otvorio ju je drhtavim prstima i nasuo dve čaše.

– Evo, mister Garte. Ovo nam je pre neki dan stiglo iz Škotske. Nadam se da će vam odgovarati.

U tom trenutku jedan mršavko je uleteo u salun.

– Gde je šerif? – upitao je zadihan.

– Šta je sada? – upitao je Rejn okrećući se.

– Ovaj... ubica koga ste uhapsili umakao je iz ćelije. Srušili su zid i on... pobegao je.

Vest je bila ravna eksploziji.

Ljudi su poskakali sa stolica i pojurili ka izlazu.

– Prokletstvo! – promrmľjao je šerif i teškog koraka krenuo za njima.

Posle nekoliko trenutaka u salunu su ostala samo četiri čoveka: Dok Holidej, rančer sa svojim nadzornikom i uplašeni krčmar.

Bilo je pola sata pre ponoći.

* * *

Kada su ga oslobodili kamenog bloka koji ga je pritiskao, Robins je ječeći ustao. Šerif je stajao tik uz njega.

– Šta ti ovde tražiš, stari? – upitao je iznenađeno.

Čovečuljak se nervozno nakašľja.

– Ja... ovaj, sa svog prozora sam čuo kako je zid pao.

– Ma nemoj? A onda si došao i našao se pod tim istim zidom? – dobacio je čuvar zakona podozrivo.

– Ali, šerife, ostatak zida se srušio na mene tek kada sam pokušao da uđem... – pravdao se starčić, pokušavajući da ponovi celu priču od početka do kraja.

Rejn ga je i dalje sumnjičavao odmeravao. Oduvek je slutio da se ovaj bavi nekim nečasnim poslom. Naravno, to nikada nije mogao da dokaže, ali sada... možda će istina ipak izaći na videlo.

Kao da je pogodio šerifove misli, jedan od ljudi dobaci.

– Možda se ubica sakrio u njegovoj kući?

Ovaj se nasmeja.

– Kako možeš da govoriš takve besmislice, čoveče? Uostalom, idi preko puta pa vidi.

Šerif odmahnu rukom.

– Taj razbojnik nije toliko glup da ostane u gradu.

– Nikada se ne zna – odvrati uporno Bob Kopren, trgovac koji je odavno sumnjao da se Robins bavi nekim švercom. To je bio glavni razlog njegove upornosti, jer je želeo da pronjuška po starčevoj kući i uveri se da li je bio u pravu. Inače, i on je verovao da je ubica već van grada.

Šerif se nekoliko trenutaka dvoumio, a onda reče.

– Dobro, idemo onda da pogledamo – složio se i za trenutak se obratio starom Robinsu. Tebe ćemo, u međuvremenu, smestiti na sigurno mesto.

Iako se opirao i negodovao, Robinsa su ipak strpali u ćeliju.

– To ćete još zažaliti! – vikao je starčić za šerifom. – Uskraćujete slobodu jednom časnom građaninu!

Naravno, „časni građanin” je potpuno zaboravio na galone rakije koje je krio u svojoj ostavi. Posle nekoliko minuta, trgovac Beb Kopren koji je znao šta traži, vrlo lako je pronašao alkohol. Od begunca, naravno, ni trađa ni glasa.

– To sam i slutio! – povikao je. – Mi se odričemo zarade samo da bi u kraju vladao red i mir, a stari lisac pravi dobre poslove!

– Dakle, zbog toga ste hteli u Robinsovu kuću? – dobaci šerif prezrivo, iako je u suštini bio zadovoljan što

je uspeo da raskrinka nesimpatičnog starca i otkrije čime se bavi. Sada je bio siguran da Robins nema ništa sa bekstvom ubice, ali je morao da ga zadrži u zatvoru.

Ljudi su se polako razilazi. Tiho su prepričavali šta se desilo uputivši se svojim kućama.

U isto vreme, sićušni Robins se setio svojih galona i glasno uzdahnuo. Bilo mu je jasno da je sa poslom gotovo. Biće prava sreća ako se izvuče bez kazne.

* * *

U salunu je vladala tišina.

Krčmar je bojažljivo brisao šank, a Rodžers i njegov gazda su smrknutih lica pijuckali škotski viski. Gart je pogledom punim mržnje odmeravao Holideja koji je sedeo za stolom i pušio, povremeno prateći pogledom kolutove dima koji su se dizali prema tavanici. Mrzeo je tog čoveka koji mu je pokvario plan i onemogućio Mareba da završi svoj zadatak. A kada je čuo da taj elegantni došljak radi za železnicu, njegova mržnja je proključala. No, ipak je bio dovoljno svestan da to koliko – toliko prikrije jer je u suprotnom mogao otkriti planove koje je imao na umu. Naime, njegov obračun sa Holidejem morao je ostati van okvira obračuna sa železnicom. Bio je siguran u sebe i svog nadzornika i najozbiljnije nameravao da izazove ćutljivog stranca.

Stisnuvši zube odvojio se od šanka i teškim korakom krenuo prema

Doku. Došavši do stola, obema rukama se podbočio na čojom prekrivenu površinu.

– Vi ste, dakle, Dok Holidej?

– Da li je to pitanje ili konstatacija?

– Više prvo nego drugo.

– Ako će vam to popraviti raspoloženje, jesam. Da, ja sam taj. Da li ste zadovoljni?

Rančer se namršti.

– Naprotiv, to me baš ljuti.

– Zaista? Mada me to mnogo ne interesuje, ipak ću pitati: zašto?

Bahati Gart više nije mogao da se uzdrži.

– Zato što je lopovska železnica našla prikladnu ličnost da štiti njene interese.

Holidej ćuteći odbi dim. Tok ovog razgovora nije mu se dopao. Pored toga, iz rančerovog pogleda zaključio je da pred sobom ima, ako ne potpuno ludog, onda svakako umno poremećenog čoveka. U uglovima usana zatitrao mu je hladan osmeh. Iz iskustva je znao kojim tokom će se kretati događaji koje nije želeo niti izazvao.

Postojala je, doduše, alternativa toj neminovnosti. Mogao je da ustane, sedne u prvi voz ili se vine u sedlo i zauvek napusti grad. Pošto je ubica pobegao iz zatvora, više nije bio obavezan da čeka suđenje. Ako bi tako postupio, sigurno bi sebi uštedeo mnogo nepravilika i nevolja. Međutim, u njemu se nešto bunilo protiv toga. Zašto bi on uvek bio taj koji popusti i koji beži pred sudbinom? Zar su

drugi ljudi imali neki zaštitni oklop protiv zla, zar su razbojnici, pijanice, derikože i razne varalice imali više sreće od njega? Duboko u duši znao je da nikada nije bio kriv za zlo koje je činio pošto se uvek samo branio i ništa više. A sve što je činio uvek mu je uzimano za zlo.

Ogorčen zbog svega, ledenim pogledom je odmerio čoveka naslonjenog na njegov sto.

– Čini mi se da vas pored šanka čeka društvo. Kako bi bilo da tamo nastavite razgovor?

Rančer je tek sada prvi put pogledao kockara u oči i odjednom osetio da je ovaj čovek jači od njega, da poseduje snagu koja je njemu nedostajala. Međutim, to saznanje samo je još više povećalo njegovu mržnju.

– Ja razgovaram tamo gde hoću i kada hoću – obrecnuo se ljutito. – Ako vam to slučajno ne odgovara, možete da se gubite! Na Zapadu ima mnogo gradova gde revolveraši mogu da se šepure!

Ovo je za Doka bilo previše. On nikada, pa ni ovoga puta nije tražio kavgu. Ipak, nije mogao da otrpi ovakvu uvredu.

Zato je sakupio karte koje su ležale pred njim, brižljivo ih složio u kutiju, a onda stavio u džep. Zatim je ustao od stola i to lagano, bez žurbe.

Bilo je još vremena da se rančer povuče. Na žalost, on u svojoj nadmenosti i izbezumljenosti nije osetio opasnost, ali ju je zato osetio Ralf Rodžers. Naime, nadzornik se glas-

no nakašljao i pokušao da promeni temu.

– Odličan viski, gazda.

No, Gart ga jednostavno nije čuo.

Dok je raskopčao kaput i drška njegovog kolta sevnula je na svetlosti lampe. Lice mu je bilo glatko, hladno i bezbojno kao stena koju godinama šiba kiša.

– Gubite se! – rekao je neumoljivo i odsečno.

Rančerove oči skupiše se u trenu tako da su sada ličile na dva uzana proreza. Ranije, još dok je bio normalan i razuman, jasno bi osetio da treba da se povuče. Međutim, ludačka mržnja koja ga je obuzela učinila ga je gluvim i slepim.

– Nećete mi vi određivati kada treba da odem! – zaurao je izbezumljeno.

– Ako me ne ostavite na miru i ne udaljite se, isprašiću vas tako da ćete zapamtiti za ceo život – dočekao ga je Dok glasom hladnijim od severca.

Naravno, niko se do toga dana nije usudio da tako nešto kaže „Velikom Džimu”. Sada je njegovo lice izgubilo svaku boju, a oči dobile potpuno ukočen, ludački sjaj. Ruka mu je pala na dršku kolta.

– Plaćićete mi za ovu drskost, Holideje!

– Samo pokušajte! – odvratio je Džordžijanac bezbojnim, metalnim glasom.

Tada je Gart napravio životnu grešku i potegao kolt. Uspeo je da izvuče oružje iz futrole u nameri da podigne cev prema protivniku.

Niklovani revolver Doka Holideja oglasio se samo jednom. Metak se odbio od drške rančerovog revolvera, a onda mu probio dlan kao tanku dasku.

Gart u prvom trenutku nije osetio bol. Piljio je prvo najpre u ruku, a onda skrenuo pogled prema šanku gde se sada nalazilo njegovo oružje.

Krčmar je nemo zurio u njih, lica bledog kao krpa. Samo su mu na obrazima gorele dve crvene mrlje.

Ralf Rodžers nije znao kako da se ponaša. U normalnim okolnostima bi priskočio u pomoć svome gazdi, ali sada je bez pokreta gledao revolver u Holidejevoj ruci znajući šta će se desiti ako samo mrdne.

Rančer se nekako pribrao, još jednom pogledao svoju okrvavljenu ruku, a onda i samog kockara.

– Ovo će te koštati života, Holideje!

– Činite ono što smatrate da je neophodno – odvratio je Džordžijanac hladno i ponovo seo za sto. Sa nemarnošću kojoj nije bilo ravne, natočio je brendi u čašu.

Gart je izvadio maramicu i njome zavio šaku. Lice mu je bilo mrtvački blede, a oči gorele u groznici. Odmerio je protivnika sa neopisivom mržnjom.

Međutim, Dok Holidej je bez problema izdržao njegov pogled.

U tom trenutku leptir vrata su se naglo otvorila i šerif je ušao u lokal. Odmah je shvatio situaciju i okrenuo se prema Doku.

– To ste vi pucali, Holideje?

– Da, šerife. Pobrinite se da ovaj čovek nestane odavde! – dodao je i hladno pokazao na rančera.

Gart se zapenušio od gneva.

– Da nestanem?! Da nestanem odavde ja, a ne on, skitnica i protuva! – ciknuo je besno i s mržnjom odmerio Rodžersa. – A ti, kukavno pseto, šta si se ukipio? Zašto te plaćam? Potegni oružje i sredi ga!

– Ovde više neće biti pucanja! – viknu šerif izvukavši oružje i uperivši ga na nadzornika. – Bilo je dovoljno!

– Ne, nije dovoljno – navaljivao je rančer. – Neću dozvoliti da me neki zalutali revolveraš zlostavlja.

– Pa vi ste prvi potegli kolt – hrabro se umeša krčmar.

Gart se zlobno iskezi.

– Pogani trovaču, usuđuješ se da govoriš protiv mene? Garantujem ti da ćeš zažaliti!

Šerif mu je lagano prišao.

– Možda će biti bolje da sada napustiš grad, Džime...

On važno podiže glavu.

– Već sam vam rekao da sam za vas mister Gart, šerife.

– U redu – prihvatio je Nans Rejn, ne menjajući izraz lica. – Dakle, obraćam vam se kao šerif i zahtevam da napustite grad!

– A zbog čega?

– Zbog remećenja javnog reda i mira i potezanja oružja. Ako me ne poslušate, uhapsiću vas obojicu.

Znači, dotle je došlo, pomisli rančer užasnuto. Više ga se nisu bojali i to samo zato što mu je ovaj prokleti stranac izbio oružje iz ruke. To je

bila poslednja kap u čaši prepunoj mržnje koja se ovoga puta koncentrisala isključivo na Holideja. Sada je u njemu video najvećeg protivnika, čoveka koji želi da mu uništi poziciju u kraju.

Nans Rejn je uzeo rančеров revolver i zadenuo ga opasač.

– Ubeđen sam da je najbolje da neko od vaših ljudi sutra navrati po vaš revolver, mister Garte.

Nekadašnji prijatelj ga je posmatrao van sebe od gneva. Bilo mu je jasno da je ovu partiju izgubio, a to više nije mogao da podnese. Naime, on nije bio čovek koji bi iz nekog poraza izvukao pouku. Zato je nastavio u pretećem tonu.

– Džim Gart ima stotinu koltova i gomilu metaka. I zato mi se čini da čeznete da dobijete nekoliko unci usijanog olova, šerife!

Ovo je bila žestoka uvreda i svaki šerif bi na nju reagovao. No, Rejn je izbrojao do pet, pokušavajući da misli na godine zajedničkog prijateljstva sa Gartom, u čudu se pitajući kako jedan čovek može toliko da se promeni.

Iako su u salun u međuvremenu stigli radoznali gosti, sve je bilo veoma tiho. Ljudi su ćutali, ali se po izrazima njihovih lica moglo videti šta misle, odnosno lako se moglo shvatiti da većina nije uz rančera.

Tišina je bila nekako teška i neprijatna.

Onda je Gart ponovo prišao Holideju.

– Videćemo se ponovo! – dobacio je ljutito. – Budite uvereni da će to biti i naše poslednje viđenje!

Veliki kockar nije podigao glavu, a ni pogled. Okretao je u rukama čašu sa brendijem i pušio. Prezir koji je izbijao iz celokupnog njegovog držanja nikome nije promakao.

– Doći će dan kada ćete pustiti glas, Holideje – nastavio je rančер svoju pretnju. – Biće to strašan krik, krik samrtnika!

Tek tada je Holidej podigao pogled.

– Svakome dođe njegov dan, ali niko ne zna čiji će doći pre, mister Garte – odvratio je hladno. – To vas je život valjda naučio.

Rančер opsova sebi u bradu.

– Vaš je vrlo blizu, budite u to sigurni, Holideje!

Krčmar nije mogao, a da se zadovoljno ne osmehuje likujući zbog Gartovog poraza. Što se tiče šerifa, on je smatrao da se sukob ponovo zaoštrava, a to je želeo da spreči po svaku cenu. Uostalom, morao je da se umeša na bilo koji način kako bi sačuvao ugled među sugrađanima.

– Sada je svega dosta! – povikao je oštro. – Vas dvojica napustite grad inače ćete se naći u zatvoru! – dobacio je Gartu i Rodžersu.

Rančер se nasmejavao.

– Ima ljudi koji znaju da izađu i iz ćelije – dobacio je.

Šerif je veoma dobro razumeo ovu aluziju. I ranije je bio uveren da se Džim Gart krio iza zatvorenikovog

bekstva, ali tako nešto nije mogao da dokaže.

– Vi to najbolje znate, mister Garte – kazao je otegnuto. – Međutim, kada sledeći put budem nekoga zatvorio, ostaću da sedim pored njega sve dok ne stigne na vešala.

– Možda, šerife – odvratio je rančer. – Možda.. – dodao je i dao znak svom nadzorniku da pođe sa njim. Ispratili su ih hladnokrvni pogledi i tišina koja je vladala u salunu i kada su se pokretna vrata odavno zatvorila.

Sve je bilo nekako zbunjujuće i ljudi nisu znali kako da reaguju.

A onda se začulo lagano škriputanje i odmah zatim rezak ženski glas.

– Ovoga puta Dok Holidej nije šćepao svoju žrtvu. No, ne treba se zavaravati: vuk dlaku menja, ali ćud nikada! Uskoro će opet pokazati zube.

Holidej se trgao kao ošinut. Podigavši glavu ugledao je na vratima „ridokosu vešticu” Lauru Higinis.

Istog trenutka znao je da pored Garta ima još jednog opasnog neprijatelja. Uzdahnuo je, uzeo jednu kartu i stavio je na sto.

Bio je to kec pik.

Nekome je predstojala smrt.

* * *

Nebo je bilo bledo i gotovo bezbojno, a sunce je nekako još oklevalo. Na istočnom horizontu tek su se pojavile stidljive crvene pruge. Još neko vreme posle toga je bilo tiho, a onda je na liniji horizonta iskrsnula crve-

na lopta koja je odmah počela nemilosrdno da greje, dajući teksaškom pesku neobičan purpurni odsjaj.

Iako je prošlo tri dana, niko u Ostinu još nije zaboravio pucnje i susret Doka Holideja sa oholim rančerom. Izgledalo je da nad gradom još uvek lebdi nevidljivi, preteći oblik barutnog dima. Naime, građani su slutili da su okruženi opasnošću, mada nisu znali kakva je i odakle im tačno pretilo.

Tih nekoliko dana šerif je stalno bio u sedlu, ali nije uspeo da pronade odbeglog robijaša. Već posle prvog dana znao je da je sve uzalud, ali je nastavio više zbog drugih nego zbog sebe.

Sunce se ogledalo na novim, sveže postavljenim šinama, odbijajući raskošnu svetlost i osvetljavajući zabrinuta lica dvoje ljudi.

Bili su to Džim Gart i njegov unajmljeni revolveraš Frederik Mareb. Toga jutra poseban razlog ih je doveo na mesto gde je pruga obrazovala širok luk i gde je preglednost bila bolja.

– Baš ovde moramo zaustaviti voz – kazao je rančer. – Ovo je mesto gde ćemo ga sačekati – dodao je i izvadio sat iz džepa. – Proći će ovuda u šest sati uveče.

Frederik Mareb za tren napravi čudnu grimasu. Tako nešto je radio samo kada je bio nesiguran, a to je bio slučaj baš ovoga puta. Zadatak koji je dobio nimalo mu se nije dopao, ali drugog izbora nije bilo. Rančer ga je imao u rukama i pristao je da ga

isplati tek pošto bude izveo napad na železnicu.

Naravno, tvrdi Džim Gart uopšte nije obraćao pažnju na to. Bilo mu je svejedno šta revolveraš misli. Konačno, pare su bile njegove, a Mareb je morao da uradi ono što mu je naređeno.

– Daću ti šestoricu ljudi, to mora biti dovoljno – rekao je rančer i žmirkajući pogledao ka istoku. – Na lokomotivi su dva železničara, a drugih putnika nema.

Revolveraš je klimnuo glavom i pogledao Garta ispod oka. Sada je iskreno počeo da veruje da kraj sebe ima ludaka. Da nije bilo dolara koji su ga čekali posle ovoga, okrenuo bi se i otišao glavom bez obzira. Samo... bilo je još nečega što ga je vezivalo da ostane u ovome gradu, odnosno, u kraju.

Bio je to prokleta brzi Dok Holidej sa kojim je želeo da se obračuna i spere ljagu sa svoga imena.

– U redu je, biću večeras ovde – procedio je kroz zube. – Kada ću dobiti svoj novac?

– Ako sve bude kako treba, možeš doći po njega još u toku noći.

– A šta će biti sa Holidejem? – upita prepredeni Mareb, nadajući se da će iz svoje lične osвете uspeti da izvuče korist.

Nije pogrešio u računici. Pri pomenu Holidejevog imena rančerove oči zasvetleše. Zainteresovano je odmerio Mareba.

– Šta, zar i njega hoćeš da uzmeš na sebe?

Revolveraš je osetio „povoljan vetar“, ali je ipak znao da treba da bude oprezan.

– Sve zavisi od cene – kazao je kratko.

Gart ljutite isturi bradu. Ovaj momak je mislio samo na novac za razliku od njega koji je imao potpuno drugačija merila! Naime, njegova deviza bila je osveta i novac mu uopšte nije bio važan. Imao ga je i više nego što je potrebno i za likvidiranje Holideja bio je spreman da žrtvuje popriličan iznos.

– U redu, daću ti još pet stotina dolara, ali samo pod uslovom da mi doneseš njegove koltove.

Mareb se kiselo nasmeja.

– Ne govorite to valjda ozbiljno, rančeru? Pet stotina dolara za Doka Holideja!! Ha, znam ljude koji bi žrtvovali i deset puta više – slagao je ne trepnuvši.

Džim Gart stisnu zube. Prokleta ajkula, pomislio je u sebi. Još neko vreme se kolebao, a onda dobacio.

– U redu, daći ti hiljadu dolara, ali to je moja poslednja reč. Ni centa više!! Nego... kako misliš da ga likvidiraš? U Ostinu je previše vrelo za tebe.

Mareb se razmetljivo iscerio.

– Možda je drugima vrelo pod petama kada Mareb dolazi u grad. Što se mene tiče, nema nikakvih problema, mister Garte.

Rančer ga nepoverljivo odmeri.

– Posle onoga što se desilo, ja se na tvom mestu ne bih toliko hvalio.

Plaćeni ubica je odvratio istom merom.

– Koliko sam obavešten, ni vi niste bolje prošli u salunu.

Rančer se s mukom uzdrža. Ovaj čovek išao mu je na živce, pogotovo kada je ustanovio da nije ostavio nikakvu pismenu izjavu i da je tamo, u ćeliji, itekako blefirao.

– Pa, ja nisam revolveraš, druškane – odvratio je hladno.

– Ali, zato vam je revolveraš potreban, mister Garte.

– Da, da, potreban mi je onaj koji pogađa – kazao je, naglo okrenuo konja i odlazeći dobacio.

– U pet sati će ljudi biti ovde. Sve ostalo ti je poznato, zar ne? Hm... videće oni da sa Džimom Gartom nema šale! – dobacio je dok mu je pomisao na skorbu osvetu vratila osmeh na lice.

Samo da im pokažem da sa mnom ne može tako, pomislio je. Život je mogao biti mnogo lepši bez ove proklete železnice... O ovom Holideju da i ne govorimo! Bio je odlučan da se osveti kockaru za svaki podsmešljiv pogled ili osmeh. O ruci i rani da i ne govori...

U tako promenljivom raspoloženju izbio je iz jednog žbunovitog šumarka iza koga je trebalo skrenuti ka jugu da bi stigao nazad na ranč. Bio je to nešto kraći put od onoga kojim je čas ranije jahao sa Marebom i sa padine na koju je izbio već su se videli udaljeni krovovi zgrada na ranču. Ali, pre nego što ih je ugledao, pogled mu se zaustavio na jednom neobičnom prizoru. Naime, u lakom jednopregu sa štitnikom od sunca

sedela je mlada lepa žena odevena u prikladnu sportsku suknju i bluzu slične boje, dovoljno zategnutu da otkrije njene bujne ženske obline. Iako joj se lice nalazilo u senci šarenog suncobrana, odsjaj sunca plamteo je u njenoj ridoj kosi čineći lepo i blede lice još bleđim.

Ugledavši konjanika, čvršće je pritegla uzde i izgovorila nekoliko umirujućih reči konju koji je nervozno zacupkao u mestu. Osetivši društvo, Gartov konj je zarzao i usporio trk. Kada je rančer stigao na dvadesetak metara od jednoprega, mlada žena je podigla ruku i povikala.

– Stanite, mister Garte!

Rančer je zategao vođice i priterao konja nadomak jednoprega. U tišini koja je potrajala nekoliko sekundi čulo se samo dahtanje zadihane životinje.

– Ko ste vi? Šta želite? – upitao je nabusito.

– Želim da razgovaram sa vama.

– Da razgovarate sa mnom? Ovde? Sada? – začudio se rančer.

– Da, sada i ovde jer ne želim da nas neko vidi zajedno.

On ozbiljno pogleda mladu ženu.

– Ko ste vi?

– Ja sam Laura Higinis, ali to vam ne znači ništa jer za mene niste čuli.

Džim Gart začuđeno nabra obrve.

– To je istina, ja vas ne znam.

– Ali ja znam vas, mister Garte – kazala je uz značajan smešak, a zatim lagano dodala. – A znam i nešto što vi ne znate.

Gart nije podnosio samouvrene žene.

– A šta to? – uzdržano je upitao.

– Znam, na primer, da imamo zajedničkog neprijatelja – kazala je Laura, a njene zelene oči opasno sevnuše.

– Čekajte, mlada damo. Vi govorite o nečemu što ne spada u vaš delokrug. Ja zaista imam neprijatelja, ali vas vidim prvi put i...

– To nije važno – prekinula ga je. – Ja tačno znam šta govorim. I kada kažem o kome se radi, složićete sa sa mnom.

Rančer je podozrivo odmeri.

– A ko je taj?

– Dok Holidej!

Gart je skoro poskočio u sedlu.

– Holidej! Taj nitkov! – ljutnuo se, ispod oka pogledao Lauru i nastavio oštrijim tonom. – Čujte, taj pas će dobiti svoje od mene, ali u svemu tome nema mesta za vas. Moj račun sa njim je nešto sasvim drugo nego ljutnja jedne uvređene kaćiperke! Do viđenja draga gospođice....

– Uvređena kaćiperka! – ponovila je Laura prezrivo. – Uopšte se ne radi o onome na šta vi mislite, mister Garte – dodala je ova ridokosa lepotica glasom koji je ličio na siktanje zmije zvečarke. – Taj čovek je ubio mog oca i zbog toga hoću da mu se osvetim. Već tri godine čekam da ga vidim mrtvog.

Sada se njen sagovornik uozbiljio.

– Žao mi je, gospođice Higin, to je nešto drugo. Ali svejedno, vaša

pomoć mi ipak nije potrebna. Ja ću to obaviti sam i osvetiću se i za vas.

Laura ga znalački pogleda.

– Tu se varate pošto će vam moja pomoć biti itekako korisna. A znate li zašto?

– Da čujem – promrmlja Gart nakrivivši glavu na jednu stranu.

– Zato što znam ono što niko ne zna – kazala je značajno.

– A to je?

Laura je počutala nekoliko sekundi, a onda prkosno stisnula usne.

– Varate se ako mislite da ste mnogo mudri i vešti, mister Garte. Naprotiv, biću sasvim iskrena i reći vam da se ponašate kao prava budala. Da, baš tako – potvrdila je kada je Gart ljutito tresnuo rukama o sedlo. – Hm... već dva dana slušam priče o vama i pratim vas šta govorite. Čula sam i sve što ste izjavili onoga dana kada ste se sukobili sa Holidejem. Slučaj je hteo da vas vidim kada ste sa onim vašim plaćenikom odjahali na zapad i... da vas sada sretnem samog. Šta mislite, treba li mnogo pameti da bi se zaključilo šta ste smislili?

Gart je natmureno ćutao i gledao u Lauru.

– Ne, ne treba – nastavila je ona. – Tamo gde ste jahali nalazi se pruga, vaš čovek je ostao na straži, a vi ste se vratili da mu pošaljete pojačanje! A zbog čega? E, vi to najbolje znate!

Rančer ju je smrknuo gledao.

– Devojko, igrate se vatrom!

– Ne ja, nego vi, čoveče! – presekla ga je Laura oštro. – Mislite da niko neće pogoditi ko je izveo napad na

voz? Po onome što ste rekli u salunu, to će znati i malo dete! Zaista se čudim da odrastao čovek može biti tako nerazuman.

Gart je ćutao, grizao usne i zatezao uzde svog konja.

– Pa šta?! Niko neće moći ništa da dokaže...

– Ne računajte mnogo na to. Srećom, tu sam ja da razmišljam za oboje. Zato sam i došla ovamo – kazala je i za trenutak začutala kako bi se rančer smirio. – Imam plan kako da jednim udarcem ubijem dve muve: železnicu i.... Holideja.

– Kako? – zapitao je Gart muklo.

– Vaši ljudi će noćas napasti voz sa tovarom stoke. Ne znam šta ste planirali sa plenom, ali svejedno, napad će predvoditi Dok Holidej, to jest čovek koji će izgledati kao on – odvratila je i sa sedišta uzela jedan paket. – Evo vam ovo. Unutra je bela košulja, kravata i „Kalifornija” šešir koji Holidej obično nosi.

– Otkud vam sve to?

– Rekla sam vam da već tri godine čekam na trenutak kada ću mu se osvetiti. Dakle, računala sam i na situaciju sličnu ovoj. Nedostaje mi jedino niklovanj revolver.

– Ja imam jedan – kazao je rančer, očigledno sve spremniji da prihvati plan Laure Higinis. – Ali, kako zamišljate da ovako nešto izvedete?

– Prosto. Onaj vaš revolveraš rastom podseća na Holideja. Kada obuče ovu košulju i stavi kravatu i šešir, svako će u njemu prepoznati Holideja s obzirom da će napadač biti

maskiran. Dakle, železnica će biti oštećena, a za to će biti okrivljen naš smrtni neprijatelj!

– Ali, šta ćemo sa njim? On je u gradu i svi će ga videti. To znači da će, s jedne strane, imati alibi, a sa druge strane... da je vaš plan neostvarljiv, mlada damo!

Laura se nadmeno osmehnula.

– Zar vam izgledam toliko naivno? Naprotiv, mister Garte, plan je sasvim izvodljiv i to pod uslovom da mister Holidej bude dosledan džentlmen kakav jeste.

– Kakve veze to ima sa vašim planom?

– Na toj pretpostavci sve i počiva. Jedan džentlmen neće odbiti poziv na sastanak koji mu je uputila jedna dama, pa makar ta dama bila njegov neprijatelj.

– Džentlmen... dama... O čemu vi to govorite?

– Objasniću vam – odvratila je Laura osmehnuvši se. – Pozvala sam Holideja na sastanak. Ako se odazove, a ja mislim da hoće, zateći će se vam grada u vreme kada napad bude izvršen. Prema tome, neće imati alibi, a odelo koje vaš čovek bude nosio značiće da je lično učestvovao u napadu. Naravno, biće potrebno još poneto učiniti, ali plan će sigurno uspeti. Šta mislite o tome?

Gart je neko vreme ćutao i zamišljeno posmatrao mladu ženu. Onda je pružio ruku i uzeo zamotuljak sa stvarima.

– Vi baš umete da mrzite, zar ne?

Laura nije odgovorila; samo je prikupila kajase i uzela bič iz futrole

– Neka me posle podne jedan vaš čovek čeka kod severnog izlaza iz grada – kazala je, pecnula konja bičem i lagano se udaljila.

Džim Gart je dugo gledao za njom, vrteći glavom.

– Đavolja žena... – promrmeljao je sebi u bradu.

Vozovođa Baren je upravljao „gvozdenim konjem” na pruzi Ostin – Galveston prvi put toga dana. Već nekoliko godina je bio zaposlen u železničkoj kompaniji „Union Pacific”, a lokomotivom je već više puta prešao sa jednog na drugi kraj kontinenta. U stvari, on je na neki način rastao uz pruge. U početku, još u doba Indijanaca, radio je kao pružni radnik. Bio je to težak i surov život pun opasnosti, jer su se crvenokošci na krv i nož borili protiv izgradnje železnice. Osim toga, okupljeni oko nekolicine pametnih poglavica, oni su sasvim dobro shvatili šta znači dolazak pruge praćen sve većim brojem belih ljudi koji su njome putovali i sebe nazivali lovcima. Međutim, to su bile najobičnije ubice životinja koji su sa prozora voza iz zabave i obesti pucali u krda bivola. Tako se beskrajna prerija zajedno sa pašnjacima pretvarala u groblje divljači. Vreme je prolazilo i bivoli koji su Indijancima bili glavna hrana gotovo su istrebljeni.

Železničar Baren je pamtio ta vremena koja su mu ostala u lošoj uspomeni. Kasnije, kada je postao

vozovođa, često je upravljao lokomotivom vozeći kroz države srednjeg zapada. Bilo je grozno videti masovno istrebljenje snažnih životinja, a time i posredno uništavanje Indijanaca koje su mnogi belci smatrali nižim bićima. No, ta vremena su odavno prošla, ali železnica je sa napretkom nastavila da se bori. Ovoga puta bili su u pitanju rančeri, bolje reći veleposednici koji su se žilavo borili protiv toga da jedan deo svojih pašnjaka ustupe za izgradnju pruge. Ta borba još uvek nije bila okončana.

Prvih tri stotine milja gvozdenog puta od obale do glavnog grada Teksasa, postavljeno je bez većih teškoća. No, to je bilo pre nekoliko godina. A onda je, pri postavljanju poslednje i najkraće deonice, došlo do žilave borbe. Ona je dostigla svoju kulminaciju baš tog sunčanog avgustovskog dana.

U Ostinu je svako ko je mogao da hoda bio na nogama. Naime, goveda koja su mali rančeri prodali trgovcu prvi put su se tovarila u vagone. I šerifu Rejnu se to učinilo značajnim. Stajao je ispred svoje kancelarije naslonjen na stub trema i žmirkajući gledao u pravcu vagona gde su ljudi upravo utovarali poslednja grla. Za to vreme vozovođa Baren proveravao je da li su sva vrata dobro zatvorena. Ovoga puta nisu mu dali pratioca, jer je trebalo prevesti samo goveda.

Jednom rečju, kompanija nije računala sa bilo kakvim nezgodama, ali se izgleda prevarila u računu. Naime, niko nije bio svestan nevero-

vatne upornosti Velikog Džima Garta koji je rešio da se bori do kraja.

U stvari, jedini koji je pomišljao na moguću opasnost bio je šerif Rejn. On je odlično poznavao rančera i dobro znao na šta je sve ovaj sposoban. I zaista, uskoro je ugledao kako Gart i njegov nadzornik jašu glavnom ulicom. Lagano su se zaustavili tačno ispred kancelarije.

– Halo, šerife! – povikao je rančer glasno. – Sada će se i vaši kravari obogatiti!

Čuvar zakona je u njegovim rečima prepoznao porugu pomešanu sa pretnjom. Iako mu nije bilo jasno šta Gart smjera, predosetio je opasnost.

– Šta baš danas tražite u gradu? – upitao je i odmah zbog toga zažalio.

Rančer se glasno nasmejao.

– Nismo još dotle došli, šerife Rejn – odvratio je i u momentu se uozbiljio. – U ovaj grad mogu da dolazim kada hoću, a isto tako i da odlazim iz njega. Mislim da je bolje da tako nešto upitate Holideja!

Rejn ga je sumnjičavo odmerio.

– A ja mislim da je bolje da se smirite, mister – dobacio je, namerno naglašavajući poslednju reč. Onda je slegnuo ramenima i lagano krenuo niz glavnu ulicu. Bilo mu je jasno da će Gart, iako ranjen, ponovo tražiti kavgu i da treba preduprediti moguću obračun.

I mali rančeri su primetili Velikog Džima. Svi su znali da se on najviše trudio da spreči izgradnju železnice i sada su se neki od njih podrugljivo smeškali. Isto tako su slutili da Gart

nije došao da posmatra utovar stoke u vagone, već su podozrevali da nešto smjera.

Malo po malo i salun „Bufalo” počeo je da se puni. Ljudi su se častili pićem, jer su u džepu imali više novca nego ikada ranije. Nikada nisu toliko dobili za svoja goveda.

Uprkos tome, govorili su gotovo šapatom. Samo jedan čovek u lokalu bio je dobre volje, a to je bio trgovac stokom Volt Biger. Bio je to snažan šezdesetogodišnjak crvenog lica, sitnih očiju i, uprkos višku kilograma, neprestano u pokretu. Sada se šetao od stola do stola, očigledno srećan što su mu kupci zadovoljni.

– Gospodo, sve vas pozivam na po jedan viski! – vikao je tako da je salun odjekivao. – Ovoga puta sam platio dobru cenu tako da mi je zarada ravna nuli. Učinio sam to zato što se nadam da ćete i ubuduće svoju stoku prodavati starom Voltu Bigeru!

Naravno, to je bila laž koju je Biger često ponavljao svojim kupcima. Jer, on je bio tip čoveka koji nikada ne bi makao ni malim prstom, sem u slučaju da je naslutio dobru zaradu.

I upravo u trenutku kada je krčmar napunio čaše, a Biger zaustio da izgovori zdravicu, vrata su se otvorila i u salun je ušao šerif.

– Baš dobro što ste došli – dobacio je Biger ulagujući se. – Popijte i vi čašicu sa nama!

Čuvar zakona je samo odmahnuo rukom, prošao pored trgovca i prišao šanku.

– Gde je Dok Holidej? – pitao je.

– Dok Holidej? – ponovi krčmar odsutno, nastavljajući da računa trgovčev ceh.

– Da, Dok Holidej! – ponovi Rejn ljutito.

Tek kada je završio računanje, krčmar podiže glavu.

– Gde bi mogao da bude – kazao je mehanički. – Pa... pogledajte da li je u svojoj sobi. Ako nije nekuda otišao...

– Baš si pametan! – uzvрати nervozni šerif osorno. – A gde bi mogao otići?

– Ne znam. Jutros me je pitao gde je gradska štala.

– A ja sam ga video kada je odjahao iz grada – dobaci je jedan omanji mršavko koji je sedeo za najbližim stolom. – Bilo je to pre otprilike pola sata.

Rejn se zamislio. Da nije možda napustio grad, pomislio je s nadom. A onda mu je pogled i nehotice odlutao do vrha stepenica i on se žurno pope na sprat. Posle nekoliko trenutaka vratio se nazad, ali mnogo mrčaniji u licu.

– Stvari su mu u sobi – kazao je krčmaru. – Nije otputovao...

Trgovac Biger je smatrao da konačno treka da se ispije runda koju je on častio. Pošto je tek toga jutra stigao u Ostin nije imao pojma šta se u gradu dešava. Osim toga, ime Holidej mu nije ništa značilo. No, iz razgovora koji je čuo, mogao je da zaključi da se radi o nekoj neobičnoj osobi.

– U vaše zdravlje, gospodo! – rekao je debeljko i ispio viski do dna.

I ostali prihvatiše uz glasan žagor.

– Nemojte se zagrcnuti! – odjeknuo je u tom času jedan glas sa vrata.

Bio je to Džim Gart sa svojim nadzornikom. Stali su odmah kod ulaza, ćutljivi i namršteni.

Ljudi odjednom začutaše. Samo debeli trgovac nije primetio promenu.

– Ja mogu prilično dobro da podnesem, mister! – dobacio je Gartu i smeškajući se pokazao na čašu. Zatim je znalačkim okom odmerio rančera i odmah „namirisao” da je u pitanju stočar. Pomislio je da je čovek došao zbog posla i hitro mu prišao.

– Dolazite kasno, mister – kazao je. – Moji vagoni su puni... No, ako se bude isplatilo, spreman sam da ponovo dođem za koji dan.

Džim Gart ga je bez reči odgurnuo i energičnim koracima prišao šanku.

– Ne verujem da ćete za to imati priliku – odbrusio je ljutito.

Nadzornik Ralf Rodžers je nesvesno zaškripao zubima. Zar je gazda poludeo? Kako takve stvari može otvoreno i glasno da govori?

Šerif Rejn je začkiljio i posmatrao Garta ispod poluspuštenih trepavica.

– Šta to treba da znači? – upitao je žustro.

Da bi prikrio grešku, Džim Gart se grohotom nasmejao.

Nekada davno se tako smejaao, ali okolnosti su bile sasvim drugačije, pomislio je Rejn sa nostalgijom.

– Ne znači ništa, šerife – odvratio je Gart i prezrivo ga odmerio.

I debeljuškasti Biger je namirisao opasnost.

– Kako ne možete kazati da neću imati priliku? – upitao je potpuno promenjenim, napregnutim glasom.

Rančer je slegnuo ramenima i nastavio da se smijulji.

– Bila je to samo jedna opaska. Recimo, znam ljude koji su preko noći bankrotirali.

Ta reč je za trgovca odraslog u bedi i siromaštvu imala najgore moguće značenje. Osiromašiti od danas do sutra!!! Ne, nemoguće! Bilo bi zaista strašno da ga sudbina tako surovo kazni, njega koji je radio od svoje devete godine i koji je posle toliko vremena stekao popriličan imetak i sada najveći deo novca uložio u goveda! Danas je bio tako dobro raspoložen, ubeđen da je napravio dobar posao. A onda...

– Vaša predviđanja su veoma čudna, mister – promrsio je i spustio čašu na šank.

Isto su pomislili i svi ostali, dok je šerif grozničavo pokušavao da shvati šta se iza svega toga krije...

Baš tada su se vrata otvorila i u salun je ušao vozovođa Baren.

– Putujemo, gospodo! Gde je mister Biger?

– Odmah dolazim! – odvratio je debeljko i mašio se džepa. Pošto je platio račun, podigao je ruke i pozdravio sve prisutne. – Gospodo, bilo mi je zadovoljstvo da vas upoznam. Uskoro ću ponovo doći.

– Zaista? – dobacio je Gart podsmešljivo.

Trgovac zastade, jer ga je instinkt ponovo upozorio na pretnju koja je baš tu, negde oko njega u vazduhu.

– Šta vi hoćete od mene, mister? – upitao je Garta. – Pa ja vas uopšte i ne poznajem!

– To ne biste ni mogli.

Istoga trena u ovaj neprijatan razgovor se umešao šerif. Naime, hitro je prišao Bigeru, uhvatio ga za mišicu i gotovo odvukao prema vratima.

– Krenite već jednom, voz čeka – promrmljao je i praktično izgurao debeljka na trem. Za njima je pošla i većina ljudi pošto su svi hteli da vide odlazak voza.

Nekoliko trenutaka kasnije, i Gart i njegov nadzornik su izašli na trem sa čašama u rukama. Posle nekih dva tri minuta zaorio se prodoran zvižduk lokomotive praćen ravnomernim kloparanjem točkova.

Rančer je izvadio časovnik iz džepa i pažljivo pogledao.

Bilo je šest sati i trideset minuta i sunce je lagano tonulo ka zapadu.

Za to vreme Dok Holidej je jahao prema severu ostavljajući levo od sebe trasu pruge koja se u daljini nazirala kao tanka prava crta.

Jahao je zadubljen u misli. Kada je toga jutra dosta kasno ustao iz postelje, na podu sobe ugledao je pismo od Laure Higinis ubačeno kroz

proréz ispod vrata. Otvorio je pismo i jedva mogao da veruje svojim očima – Laura Higinis ga je pozivala na sastanak!

U prvom momentu posumnjao je da se radi o nekoj prevari, ali je brzo došao do zaključka da je pošiljalac zaista Laura. Pismo je bilo napisano finim ženskim rukopisom i mirisalo na njen parfem. Znači, mesta za sumnju nije bilo što se tiče pošiljaoca, ali se već u sledećem času zapitao šta je tome razlog. Da li je poziv da se sretnu daleko van grada bio neka klopka? Tako nešto bi se moglo pomisliti s obzirom na to koliko ga je mrzela, ali baš zato je bilo previše očigledno da bi ga baš tada sačekao neki ubica iz zasede. Laura je, doduše, htela da mu se osveti, ali ne tako što bi ga eliminisao hitac nekog busijaša. Ona je htela da ga muči, vidi njegov strah od smrti i na svaki način što više produži njegovo umiranje. Trenutna smrt nije bila njen cilj. Dakle, ako je smerala osvetu onda je to moglo da bude nešto drugo, a ne metak iz zasede.

Iako je znao da sa tom ženom mora biti veoma oprezan, ipak je odlučio da pođe. Više ga je kopkalo da utvrdi šta ridokosa lepotica namerava i tako... radoznalost je odnela prevagu.

Već čitav čas jahao je ka severu puštajući konja da kaska laganim kasom. Posle tri milje naišao je na trag jednogrega koji je dolazio sa istoka i pružao se u istom pravcu u kome je i sam išao. To bi mogla biti Laura pošto trag nije bio stariji od

pola sata. Nastavio je u istom tempu i posle nešto više od pola sata, iza jednog uzvišenja kupastog oblika pojavio se na proređen šumarak, baš onako kako je pisalo u pismu. Trag je vodio tamo.

Onda je na proplanku oivičenom retkim šibljem ugledao jednogpreg. Prišavši bliže video je da je konj vezan za najbliže stablo i da u kolima nema nikoga. Priterao je konja sasvim blizu i stao. U šumarku je vladala prijatna hladovina, a iz granja nekog drveća čuo se cvrkut ptica.

– Došli ste, dakle... – začuo je Holidej iza sebe ženski glas i okrenuo se u sedlu. Pred njim je stajala Laura Higinis sa nekoliko poljskih cvetova u ruci. Bila je odevena u suknja pantalone od kariranog štofa i svetlozelenu pamučnu bluzu koja se slagala sa bojom njenih očiju. – Već sam počela da sumnjam da ćete se pojaviti... iako ne bi ličilo na vas da se ne odazovete pozivu jedne žene.

– Pređite preko toga i kažite zašto ste me pozvali, gospođice Higinis.

– Na čašicu razgovora, eto zašto – odvratila je Laura, ne skidajući pogled sa cvetova. – Nadam se da niste razočarani? Očekivali ste možda nešto više?

– Nisam razočaran, ali sam malo iznenađen... Obzirom da do sada nismo prijateljski razgovarali.

– To je istina, da... Ali, kako bi i moglo da bude drugačije. Pa vi znate šta ste mi učinili?!

– Mnogo puta sam pokušao da vam objasnim...

– Nemojte opet počinjati, inače ću čoveku koji vas drži na nišanu dati znak da vam kuršumom prosvira glavu.

– Ah, dakle, ipak je u pitanju zamka! Kako sam mogao biti toliko naivan...?

– Zamka da, ali ništa vam se neće desiti ako budete mirni. Znaite i sami da ne nameravam da vam podarim brzu i laku smrt.

– To nisam ni očekivao, mis Higgins, ali... Šta onda nameravate da mi podarite? – zapitao je Holidej podsmešljivo i mašio se tabakere.

– Ni makac! – povikala je Laura. – Još samo malo i bili biste mrtvi – dodala je pošto je Dok zastao u pola pokreta. – Ne zaboravite da ste na nišanu i da moj strelac neće biti sentimentaln kao ja!

– Sentimentalni? Vi?! – rekao je Dok ironično.

– Zar nisam? Umesto vulgarne smrti sa metkom u leđima namenila sam vam nešto mnogo pompeznije, nešto u skladu sa vašim ugledom, mister Holideje. Biće to nešto o čemu će se na Divljem zapadu još dugo pričati.

– Počastvovan sam – dobacio je Dok ironično. – Tome se od vas nisam nadao.

– Zaista? Da bolje poznajete ljude mogli ste se od mene nadati mnogo čemu... Dakle, okrenite se stavite ruke na leđa, Holideje.

Dok je poslušao smišljajući plan. Kada Laura priđe da ga veže on će je zgrabiti i... za tren će biti na konju.

Ali nade su mu se izjalovile. Tek što je okrenuo leđa, Laura mu je priskočila i udarila ga drškom malog revolvera po glavi. Holidej je osetio oštar bol i mračan oblak zaklonio mu je vidik. Trenutak kasnije srušio se u mrak nesvestice.

Pribrano, kao da izvodi mnogo puta uvežbanu operaciju, Laura je okrenula njegovo telo i iz džepa mu izvadila čistu maramicu. Zatim ju je natopila hloroformom, stavila je svojoj žrtvi na nos i usta i pustila ga da tako diše nekoliko minuta. Za to vreme posmatrala je Džordžijančevo lice sa mržnjom i prezirom.

– Od ovoga ćeš spavati bar nekoliko časova... – progundala je. – A kada se probudiš, čekaće te veliko iznenađenje.

Uspravila se i pre nego što je krenula prema jednopregu još jednom odmerila svoga neprijatelja.

– Najzad ćeš mi platiti, Holideje – prošaputala je jedva čujno. – Platićeš poniženjem i životom.

* * *

Volt Biger je sedeo pored otvorenih vrata i sa uživanjem pušio svoju omiljenu crnu cigaru. U prednjem delu vagona bilo je vezano nekoliko grla i, osim kloparanja točkova, sve je bilo tiho i mirno. Trgovac je bio spokojan i gotovo je potpuno zaboravio čudnu scenu i neprijatan razgovor u salunu „Bufalo” u Ostinu. U mislima je računao koliko će zaraditi na tekućem poslu i razmišljao

o tome koliku cenu da traži za ovu stoku. I napred u lokomotivi je vlada-
lo odlično raspoloženje. Biger je dvo-
jicu železničara častio flašom viskija,
pa su ljudi s vremena na vreme otpili
po koji gutljaj.

Teška mašina ravnodušno se kotrl-
jala, a oblak crnog dima izvijao se iz
dugačkog dimnjaka da bi se posle
nekog vremena lagano razišao, nošen
vetrom. Iz daljine je izgledalo kao da
se nad nebom skupljaju kišni oblaci...

Predeo je bio usamljen i pust. Tek
negde u daljini bi se, na žutom pesku,
ukazao po koji džinovski kaktus.

– Moraš da trpaš, Džime! – doviknuo
je Baren svom ložaču, pokazujući na
vratanca.

Mlađi, ali mnogo krupniji Džim Val-
ter samo je klimnuo glavom, hitro ot-
vorio vrata, ubacio nekoliko drvenih
oblica i gurnuo ih unutra. Jara, koja
ga je zapahnula iz kazana nije mu
smetala. Bio je naviknut na ovakvu
toplotu, jer je pre ovog posla radio
kao ložać na parobrodu koji je plovio
Misisipijem.

Mašinovođa mu je klimnuo glavom,
zatvorio vrata kazana i povukao
ručicu nekoliko santimetara nadole.
Odmah zatim mašina je znatno us-
porila, jer se voz približavao krivini.
Pod normalnim okolnostima Baren
ne bi zbog toga smanjivao paru, ali
pruga je bila postavljena tek pre
kratkog vremena i nije bilo zgoreg
da malo pripazi. Naime, tek posle iz-
vesnog vremena i završenog kišnog
perioda, pruga je dobijala svoj defini-
tivni oblik. Do tada se uvek moralo

računati sa mogućim neprilikama i
raznim iznenađenjima.

Lokomotiva još nije stigla do
krivine kada je Baren odjednom uz-
viknuo.

– Šta je to?

Mladi Volter je pogledao napred i
razrogačio oči od užasa.

Na sredini pruge ležao je ogroman
kamen, bolje rečeno kamena groma-
da. Kako li je samo dospela ovamo,
upitao se. Nigde okolo planine ili pak
bilo kakve stene, samo pustinja i ret-
ki poluosušeni kaktusi.

Baren je brzo okrenuo ručicu i pri-
tisnuo kočnice. Teško natovareni va-
goni su se svom žestinom sručili na
lokomotivu.

Goveda su počela da glasno da
muču, a Volt Biger je skoro izleteo
kroz zatvorena vrata. Ukočenog lica,
mašinovođa je grčevito držao ručku
i iščekivao. Da li će se voz blagov-
remeno zaustaviti? To je bilo nužno
pošto je kamena gromada bila preve-
lika da bi se mogla „provući” između
točkova.

Barenu su mnoge misli munjevito
proletale kroz glavu. Do sada je dva
puta doživeo napad na železnicu
i preživeo. Bilo je dramatično, jer
se oba puta radilo o Indijancima.
Sudbina je htela da prođe gotovo
nepovređen i zbog toga joj se mnogo
puta zahvaljivao.

A šta će se desiti za nekoliko tre-
nutaka? Oni su bili sami u celom
vozu. Na trgovca Barena koji je pra-
tio grla uopšte nije računao.

Poslednjom snagom je još jednom gurnuo ručicu i... voz se zaustavio uz zaglušujuću buku i klopavanje na svega četiri pet jardi od kamene gromade.

– Prokletstvo, kako je ovaj kamen dospeo ovamo? – zapitao se krupni Volter i već hteo da siđe sa lokomotive.

– Ostani ovde, čoveče! – naredio mu je Baren i, dograbivši pušku, dodao je ložaču.

Gorostas je odmahnuo glavom ništa ne shvatajući.

– Ali, Barene, prvo moramo da oslobodimo prugu!

– Sačekaj, momče, stvar nije tako naivna – progundao je vozovođa, napregnuto posmatrajući predeo ispred lokomotive. No, nije mogao da prime ti ništa sumnjivo.

Onda se iz zadnjeg dela kompozicije začuo trgovčev glas.

– Dobro, šta sada to znači? Zašto ste zaustavili voz ovde, na sredini pruge?

– Čoveče, povucite se nazad u svoj vagon! – doviknuo mu je Baren.

No, već je bilo kasno.

Samo delić sekunde kasnije pucanj i krik odjeknuli su istovremeno. Biger je podigao ruke kao davljenik, a onda je ispao napolje, bez glasa se stropoštavši na zemlju.

Da je nesrećni trgovac ostao u svom vagonu, vozovođa bi još uvek mogao da spase goveda. Već je držao upravljačku ručicu spreman da je povuče unazad i pokuša da pobegne. Da se nije zadržao sa Bigerom, tako

nešto bi mu verovatno pošlo za rukom.

Sada su okolnosti bile drugačije. Baren je izvukao kolt, a ložač je već držao pušku u ruci. Zgrčeni pored kazana, pogledom su pretraživali okolinu. No, od razbojnika ni traga ni glasa.

– Prokletstvo, ovo nikako ne mogu da razumem... – mrmljao je Volter. – Prvo nas zaustavljaju, a onda se niko ne pojavljuje.

Baren je žmirkajući posmatrao zalazeće sunce.

– Možda čekaju da padne mrak.

– A da mi pre toga uhvatimo maglu, gazda?

Ovaj zabaci kapu na potiljak, gurajući je drškom revolvera.

– To je trebalo odmah učiniti, drugar. A sada... cenim da smo malo zakasnili. Ako sada poteramo našeg „gvozdenog konja“, razbojnici će se odmah pojaviti. Sigurno su se pritali iza onog žbunja kraj pruge. Pored toga, vidiš da se ovaj nesrećni trgovac nekako presamitio i pao tačno pred nas.

Iskusni Baren je bio u pravu, jer su se trojica pritajila sa jedne, a trojica sa druge strane. Bila su to pe torica sa Gartovog ranča i plaćeni revolveraš Mareb. Za razliku od ostalih koji su bili odeveni sasvim obično i sa maramama oko vrata koje bi u datom trenutku navukli na lice, Mareb je izgledao potpuno drugačije. Naime, revolveraš je na sebi imao belu košulju, svilenu kravatu, odelo

koje je velikim delom sakrivao ogrtač i „kalifornija” šešir natučen na čelo.

Kamen sa kolima dovukli su sa jednog od rančeva u planinama, konje i kola su ostavili nedaleko od pruge, u jednoj blagoj udoljici.

– Sada smo ih prikovali – šapnuo je revolveraš. – A onog sam dobro pogodio! – dodao je važno obrativši se čoveku do sebe, jednookom crnokosom Websteru koji je radio kao Gar-tov kauboj, ali je izgledao kao pravi bandit.

– A šta ako ostave ubijenog da leži i odmagle? – dobacio je on Marebu.

Ovaj odlučno odmahnu glavom.

– Oni to neće učiniti. Ako ipak pokušaju, odmah skaćemo.

– Kada treba da napadnemo? – pitao je jednooki.

– Čekaćemo da padne mrak. Najviše pola sata.

Za dvojicu ljudi na lokomotivi tih pola sata izgledalo je kao večnost. Baren je bio mnogo mirniji od mlađeg i neiskusnog Websteru koji još nikada nije doživeo napad. U stvari, snažni Webster nije bio uplašen, već više nervozan i uznemiren zbog situacije u kojoj su se našli.

– Prokleta banda! – opsovao je ljutito. – Verovatno očekuju da napustimo lokomotivu!

– Na to će morati dugo do čekaju – odvratio je Baren tvrdo.

U kazanu je sve jače i jače vrila voda. Lokomotiva je bila zagrejana za vožnju, a snažan pritisak „udara” je na ventil. Odjednom je beli oblak pare izbio napolje uz prodoran

zvižduk. Ventil je popustio i kazan se oslobodio prekomernog pritiska.

Oba železničara su dobro poznavala taj zvuk, a Baren ga je već nekoliko minuta očekivao.

Razbojnici su se trgli i čvršće stegli oružje. U prvom trenutku se činilo da treba da krenu u juriš, ali su se smirili shvativši šta se događa.

Volta Bigera je glasno šištanje probudilo iz duboke nesvestice. Otvorio je oči i pred sobom ugledao tamne obrise vagona i oblak bele pare. U prvom trenutku nije znao gde se nalazi, a onda je video da leži na pruzi. Šestim čulom osećao je da se ovde zbiva nešto užasno i gotovo je pre-mro od straha. Već sledećeg trenutka pokušao je da ustane, ali ga je oštar bol u grudima prikovao za zemlju.

Nije mogao da shvati šta se dogodilo i sa naporom pokušao da sredi misli. Onda je čuo mukanje goveda i sećanje mu se u istom trenu vratilo. Znao je šta se zbiva i gde se nalazi. Rukom je bojažljivo opipao bolno mesto na grudima i osetio da mu je košulja natopljena nečim toplim i tako lepijivim...

– Umirem... – zastenjao je i pokušao da obriše čelo. Naravno, nije mu palo na pamet da umre, bar ne sada, kada je mislio da obavi još dva tri velika posla i onda se povuče u penziju. Naime, sanjao je o tome da ostatak života provede na Istoku, u nekom mirnom gradu gde se ne oseća miris goveda i gde nema kauboj koji jedan drugom buše glavu mecima. Zar sada svemu treba da dođe kraj? Ne, to se

ne sme dogoditi. U Bigeru se sve bunilo protiv tog užasnog saznanja.

Šta da čini?

Nije bio u mogućnosti da se ispravi niti da sam sebi previje ranu. Zato je ostao da leži i grčevito razmišlja. Ta gde su ona dva železničara? Da nisu mrtvi? Nije znao šta da misli... Sigurnosni ventil se ponovo spustio i sve se iznenada utišalo, baš onako kao što je i počelo. Nastala je duboka tišina koja je u njemu izazivala jezu.

Crvena kugla sunca neko vreme je stajala na horizontu, a onda počela da tamni sve brže i jače da bi lagano skliznula i nestala iza horizonta. Odmah zatim sve je utonulo u tamu.

Volt Biger je posmatrao dugačke senke vagona i užasn timer se pri pomisli da sada nastupa noć. Ispunilo ga je beskrajno očajanje... Ko da ga nađe ako su dva železničara mrtva?

Tek tada mu je dospelo do svesti da su na njega pucali. Gde su ti napadači i zbog čega su zaustavili voz? Od njega nemaju šta da uzmu. Sav novac je ostao u gradu, goveda su još u vagonima. Čuo je njihovo mukanje i udaranje telima o drvene zidove.

Odjednom je začuo laki šum iz lokomotiva i sav ustreptao. Obuzela ga je nada koja mu je naterala suze na oči.

– Hej, ima li tamo još nekoga? – vikao je. Zapravo, hteo je da vikne i potrudio se, ali...preko usana mu je prešlo jedva čujno mrmljanje.

Ipak su ga Baren i Volter čuli.

– Još je živ... – šapnu vozovođa svom ložaču.

– Da. Dobro je što nismo krenuli...

– Trebalo bi ga doneti...

– Da, ali kako?

Baren se počesa po bradi. Istina, znao je da bi napuštanje lokomotive sada bilo ravno samoubistvu, ali mu je zbog svega bilo strašno nelagodno.

– U ovom trenutku mu ne možemo pomoći. Moramo videti šta banditi smeraju – kazao je i pokušavajući da promoli glavu kroz ogradu, doviknuo Bigeru.

– Ostanite da ležite, jeste li razumeli?

Trgovac, kome je saznanje da su železničari živi dalo snagu, odlučno odvrati.

– Ne pomišljam da ostanem ovde i ležim. Unesite me u lokomotivu ili ću iskrvariti.

Baren rukavom obrisao znoj sa čela. U lokomotivi je vladala tolika vrućina da im je obojici povremeno oduzimala dah. Dok je voz išao sve je bilo u redu zbog vetra, ali sada... Činilo mu se da njih dvojica neće izdržati još dugo.

S druge strane, svim srcem je želeo da pomogne ranjeniku, ali to je sada bilo nemoguće. U stvari, prokockao bi poslednju šansu da pokuša da oslobodi sebe i ložača, a verovatno tako i samog trgovca. Uostalom, posle svega se pitao imaju li uopšte još bilo kakve šanse? Svakako da neki zalutali razbojnik nije sam zaustavio voz već ih ima više.... To se već moglo zaključiti po velikoj steni na šinama

koju je ovamo moralo doneti bar nekoliko snažnih ruku...

– Hoćete li konačno doći? – doviknuo je onima u lokomotivi.

– Sačekajte još koji trenutak – odvratio je Baren. – Onda ćemo...

Nije uspeo da završi rečenicu, jer je kiša metaka zasula lokomotivu. Kuršumi su zviždali odbijajući se o metal i hrleći prema noćnom nebu. Neki od njih udarali su u točkove i odbijali se o ne baš debele zidove vagona.

Dvojica ljudi ležali su na podu lokomotive. Debeli gvozdeni zidovi štitili su ih od metaka tako da su trenutno bili van opasnosti. Ali, koliko dugo?

Baren je znao da su igru izgubili još pre nego što je i počela. Razbojnika je bilo previše i tu se više ništa nije moglo učiniti. Da su, umesto stoke, u vagonima kojim slučajem bili putnici, verovatno bi sve imalo drugi obrt. Ovako su ostale još samo dve mogućnosti: ili da se predaju ili da se brane dok ne ispale poslednji metak.

– Lezi preko kod izlaza! – dobacio je Volteru. – Lezi i pucaj na sve što se kreće!

Snagator je poslušao; otpuzao je do izlaza i na osnovu blesaka iz cevi oružja otprilike određivao metu.

No, iskusni Mareb je baš to predvideo. Zato je naredio ljudima da promene mesto čim ispale hitac i tako praktično postanu neuhvatljivi. S druge strane, na taj način je stvoren utisak da napadača ima mnogo više.

Debeli Biger je još uvek ležao na šinama, tresao se od straha i jadikovao.

– Ovo je kraj... – mrmljao je sebi u bradu i svaki čas se krstio.

Vozovođa Baren je ostao miran. U jednom trenutku šapnuo je svom ložaču da štedi municiju.

Ovaj je klimnuo glavom i dodao.

– Sačuvaću jedan metak i za sebe. Odavde nema izlaska.

– Ne govori besmislice, čoveče. Ja dobro znam te bandite. To nisu Indijanci i do nas im uopšte nije stalo.

Volter se gorko osmehnu.

– Zbog čega nas onda obasipaju usijanim olovom?

– Treba sačekati... – promrmljao je vozovođa razmišljajući kako da dođe u poziciju da razgovara sa napadačima.

No, oni se nisu ponašali nimalo prijateljski. Posle kraće pauze ponovo su ih zasuli olovom, pa je ubrzo pogođen jedan stakleni manometar koji se rasuo u stotine staklenih komadića. Tanak stub šišteće pare počeo je da izlazi iz uništenog uređaja.

– Prokletstvo, još i to! – psovao je Baren. – Ako tako nastave, ova sandučara neće moći da prevali ni pet milja!

Mareb i njegovi ljudi morali su da napune oružje i u jednom trenutku se napolju sve utišalo.

Lukavi vozovođa je znao da je ovo prilika koju je čekao.

– Hej, ljudi! – povikao je u noć. – Šta hoćete od nas? Mi imamo samo

goveda u vagonima i po nekoliko centi u džepovima!

Odgovora nije bilo.

Jednooki Webster munu revolveraša u bok.

– Šta ćemo sada?

Mareb nabra obrve. Hm... rančer mu je dao u zadatak da ostvari određeni plan što je bilo znatno drugačije od poslova za koje je obično bio plaćen. Kao okorelom revolverašu, ljudski život nije mu mnogo značio, te mu je bilo najlakše da potegne revolver. Ali, sada je trebalo izvesti sve po utvrđenom redu. Doduše, ni njemu samom nije bilo jasno zašto je Gart promenio plan i od najobičnijeg napada rešio da pravi cirkus. Tako je morao da obuče odelo i veže mašnu koju nije nosio nikada u životu. Bio je tu poseban šešir i još neke druge stvari. I to sve zbog toga da bi ličio na onog kicoša koji ga je skinuo sa krova saluna u Ostinu!! Šta će još morati da radi za šaku u dolara!!

Minuti u kojima je Mareb razmišljao i vajkao se bili su odlučujući za dvojicu železničara.

Baren kao da je to osetio.

– Recite šta hoćete od nas i onda ćemo se predati! – povikao je. – Šta imate od toga da nas poubijate? Sada je mrak i nećemo vas ni videti!

Kauboj Webster u trenu je pomislio da je železničar je u pravu.

– Da li gazda rekao šta da radimo sa njima dvojicom? – upitao je jedan od bandita.

– Da, rekao je.

– Da li treba da ih uklonimo?

– Ne, potrebi su nam živi.

– Šta?? Ostavićemo žive svedoke?

– Takav je plan – odvratio je Mareb.

Jednooki Webster je neko vreme razmišljao, a onda tiho promrmeljao.

– Tako uvek radi. Šalje nas u vatru i izmišlja koješta... No, kada jednoga dana pođe naopako, visi ćemo...

Ove reči nisu ostale bez dejstva. Mareb se lecnuo setivši se noći provedene u ostinskom zatvoru. Bio je ubeđen da bi ga Gart bez oklevanja likvidirao da nije upalila priča o tobožnjem pismu.

– Ovoga puta uradićemo kao što je rekao – kazao je revolveraš, približio se pruzi i glasno povikao.

– Ima vas trojica, zar ne?

– Da – odgovorio je Baren. – Jedan je teško ranjen.

– Znam – odvrati revolveraš hladno. – Ja sam pucao na njega.

Vozovođa zaškrguta zubima. Kako se samo ovaj bandit hvalio?!

– Koliko oružja imate? – pitao je revolveraš dalje.

– Jednu pušku i jedan kolt – odvratio je Baren iskreno. Znao je da nije bilo nikakve svrhe lagati i da ovi tako nešto ne praštaju.

– Ako to nije tačno, gotovi ste... – procedio je revolveraš.

– Tačno je, garantujem.

– Onda izbacite oružje iz lokomotive. Jedan od nas će doći da ga uzme!

– Šta će biti sa nama?

– Videćete. U svakom slučaju, proći ćete bolje ako se ne opirete.

Ložač Volter došapnu svom šefu.

– Na ovo ne smemo pristati. Poubijaće nas kao zečeve...

– Moramo rizikovati, čoveče!

– Ali, gazda, ja vas ne poznajem kao takvog!

– Ti izgleda još nisi upoznao ovaj kraj, momče. Ovde je drugačije nego na Misisipiju, mnogo teže i surovije.

Volter opsova.

– U redu, vi najbolje znate.

Uskoro su i kolt i puška bili na polju. Ložač je malo oklevao, a onda je ipak poslušao gazdu. No, snažno je zavitlao pušku tako da je svom snagom tresnula o tle.

Nekoliko trenutaka kasnije revolveraš je sa ljudima oprezno prišao lokomotivi. Svi su držali oružje na gotovs.

U međuvremenu se iza oblaka pojavio mesec i obasjao neobičan prizor.

Što se Mareba tiče, kratko je naredio ljudima.

– Dvojica neka se popnu sa jedne, a dvojica sa druge strane. Pucajte u njih ako naprave samo jedan sumnjiv pokret!

Ne znajući da li razbojnici govore istinu ili ne, dvojica železničara su mirno stajali, visoko podignutih ruku.

S druge strane, banditi sa maramama na licu hitro su prišli i pažljivo ih pretresli.

– Nemaju drugog oružja! – doviknuo je jedan koji je stajao sa strane okrenuvši se prema Marebu koji je sve posmatrao iz mraka.

– Onda ih vežite, ali brzo! Zaista nemamo vremena!

Posle samo nekoliko minuta obojica su, čvrsto vezani, bili smešteni na veliki drveni deo tendera.

Jednooki Vebster je stajao kraj ranjenog trgovca. Prvo mu je pažljivo ispraznio džepove, a onda upitao:

– Šta da radim sa ovim?

– Baci ga na lokomotivu.

– Kao da je to tako jednostavno. Tip ima bar sto dvadeset kila!

Svi su se nasmejali i istovremeno pritekli u pomoć, pa je Biger ubačen u lokomotivu kao džak brašna. Zastenjao je od boja, a onda pao u duboku nesvest. Nisu ga vezali, jer tako nešto nije ni bilo potrebno.

– Gotovo je – javio je Vebster silazeći.

– Onda brzo uzmite dinamit!

Baren i Volter se zgledaše. Nisu mogli da reaguju, ali mašinovođa do baci.

– Ne znam šta su smislili, ali neka nam je bog u pomoći. Ako ga bace na lokomotivu...

Nije završio rečenicu, a razbojnici su se izgubili udaljavajući se prema vagonima u kojima se nalazila stoka.

– Neće vajda...? – prošaputa robusni Volter. – Pa šta su im grla skrivila? Nije mi jasno da neko hoće da uništi životinje!

– Ni meni, sinko, jer su goveda Divlji zapad i svi ovde smo na neki način povezani sa njima. Pitam se...

Nije završio rečenicu, jer je iz zadnjeg dela voza odjeknula detonaci-

ja. Prvo jedna, pa onda druga, još jača...

Čuli su uplašeno mukanje goveda koja su u očajničkom strahu bežala na sve strane. Neka su uspela da se udalje, dok su druga, polomljenih nogu ili ozbiljno ranjena, tužno mukala izbezumljena od straha.

Druga detonacija osvestila je i trgovca. U početku nije dao glasa od sebe pokušavajući da shvati da je ono što čuje stvarnost, prava istina. Naravno, kao i svi normalni ljudi nije mogao da shvati da se tako nešto zaista dešava.

– Ostavite moja goveda! – povikao je u očaju. – Ona vam nisu ništa skrivila!

Naravno, njegov vapaj izgubio se u zaglušujućem mukanju. Sada više nije mogao ništa da uradi, osim da zajeca kao malo dete...

Baren i Volter su zaprepašćeno ćutali. Pa ovo nisu pravi kradljivci stoke, razmišljao je vozovođa. Ko je tako lud da grla iz vagona isteruje dinamitom i to baš ovde na krivini, gde je pristup tako strm?!

Najzad su detonacije umukle, a uskoro je utihnuo i topot kopita goveda u bekstvu. Samo se još čulo mukanje i ječanje povređenih i ranjenih životinja.

Volter se nagnuo prema starijem kolegi.

– Shvatate li vi ovo?

Baren je umorno odmahnuo glavom.

– Ne, Džime, ne shvatam!

– Šta mislite da će sada biti?

– Ne znam, ali pretpostavljam da će sada otići. Nas će neko pronaći, pre ili kasnije.

Naravno, poštteni Baren nije mogao ni da nasluti šta je u stanju da smisli izopačeni i osвете žedan um Velikog Džima Garta.

No, uskoro je sve bilo mnogo jasnije, jer se na lokomotivu popeo Fred Mareb i stao pred dvojicu vezanih. Širok kišni ogrtač bio mu je otkopčan i pri svetlosti mesečine ispod njega su se nazirale košilja i kravata. Lice mu je, sve do očiju, bilo prekriveno maramom, a od momenta kada se popeo na lokomotivu nije progovorio ni reč.

Iskusni Baren je takođe ćutao znajući da je u ovakvim situacijama to najbolje. Videći da je vrag odneo šalu, snažni i dobrodušni ložač sledio je njegov primer. Što se trgovca tiče, on je ponovo bio u nesvesti.

U međuvremenu, Mareb je prišao ložištu i dao znak jednom od ljudi. Ovaj je hitro prišao i ubacio nekoliko oblica u vatru razplamsavajući je u hiljade sićušnih varnica. Jarka rumena svetlost obasjala je Freda Mareba i vozovođa je ispod ogrtača jasno mogao da vidi njegovu snežno belu košulju i ljubičastu kravatu. Pored tih pojedinosti pao mu je u oči i čovekov „kalifornija” šešir koji se u ovim krajevima retko nosio. Odmah zatim vrata ložišta su ponovo zatvorena i mesečina je opet postala jedini izvor svetlosti na lokomotivi.

– Čemu sada to? – prošaputao je ložač.

– Videćemo – odvratio je Baren kome ni samom nije bilo jasno šta razbojnik smjera. Po svemu sudeći, pokušavao je da pokrene lokomotivu.

No, ubrzo su sve saznali.

Mareb je stavio ruku na ručicu za regulisanje dovoda pare, a jednooki Webster im se podrugljivo obratio.

– Prijatna vožnja, gospodo! Ukoliko budete imali sreće u Ostinu ćete naleteti na rampu. Ako ne, onda vam ne gine ispadanje negde na krivini. Možda ćete obojica slomiti vratove! – dodao je i hitro iskočio iz voza.

Mareb je do kraja povukao ručicu i iz dimnjaka lokomotive suknuli su rojevi varnica... Onda je bez reči skočio na zemlju i udaljio se. Mašina je zabrektala, oblaci pare su suknuli na sve strane i voz je lagano krenuo. Malo po malo, dobijao je na ubrzanju i uskoro nestao u tami.

– Prokletstvo, sada smo gotovi! – jeknuo je ložać.

– Ako se ne oslobodimo – zastenjao je Baren.

Naime, on je znao da imaju nekih šansi, jer su veće krivine počinjale tek pred Ostinom. Znači, imali su vremena da pokušaju. To su i uradili, ali bez uspeha. Kako da priđu jedan drugom i probaju da se odvežu??

– Kada bi se bar ovaj probudio... – promrmljao je Volter. – Valjda mu je ostalo toliko snage da nas oslobodi...

– Pretpostavljam, samo... Izgleda da ga je onaj prokletnik suviše jako udario.

– Verovatno.

– A moj sanduk sa alatom mu je na dohvat ruke. Samo da uzme nož i... gotovo.

Snažni ložać je glasno uzdahnio i zamislio se. Shvatio je da voz sve više ubrzava i da ih, ako se nešto ne dogodi, čekao izvestan kraj.

Kao iskusni železničar Baren jasno je osetio da se vagoni zanose, ali još uvek nije gubio nadu. Uzdao se u sreću koja je po njegovom verovanju ipak pomagala poštenima, odnosno, u neku nepredviđenu okolnost koja je mogla iskrsnuti svaki čas.

Samo kada bi se trgovac osvestio...

A onda mu je pogled pao na bocu sa vodom, bocu koju je uvek imao u lokomotivi i koja je sada stajala na plitkoj polici odeljka za ogrev. Boca je bila puna, trebalo je samo gurnutu nogom i... voda bi pljusnula trgovca po licu i verovatno ga osvestila. No, trebalo je nekako doći do nje.

Pokušao je jednom, pa još jednom... Ništa. Onda se vagon malo zaneo, on se istegao koliko je mogao i vrhovima prstiju ipak nekako dohvatio flašu. Nije uspeo u prvom pokušaju, jer se flaša samo zaljuljala i ostala u mestu. Ali, drugi put je bio uspešan. Flaša je skliznula sa police, pala pored glave onesvešćenog trgovca, a voda ga „dobro” polila po licu.

Naravno, čovek se odmah osvestio i podigao glavu.

– Mister Bigere, pogledajte ovamo! Hajde, probudite se!

– Šta, šta se dešava? – mrmljao je trgovac. – Živ sam?

– Živi ste, ali ako se ne osvestite, sva trojica ćemo nastradati!

To je delovalo. Trgovac zatrepta i zabrinuto ga pogleda.

– Šta? Vi ste vezani?

– Da, i ne možemo se osloboditi ako nam ne pomognete. Slušajte me dobro. Treba da dohvatite ovaj sanduk za alat i iz njega uzmete nož. Onda ćete mi preseći veze i... Pokušaćemo da zauzdamo ovu mašinu.

Trgovac je još uvek treptao i tiho jaukao.

– Boli....

– Znam da vas boli, ali sada mislite na ono što treba da uradite! Možete li da dohvatite sanduk?

– Pokušaću – kazao debeljko i počeo da puzi.

Kada se jednom rukom uhvatio za drvenu ivicu, a drugom izvukao njegov veliki nož, Baren je znao da su spaseni.

* * *

Veliki Džim Gart se još uvek nalazio u salunu. Čitavo popodne menjao je mesto sedeći čas za stolom, stojeći pored šanka ili se šetajući od prozora do prozora. Naravno, nadzornik ga je pratio kao senka – samo on je znao šta se odigrava u rančerovoj razorenoj duši i zbog čega je toliko zabrinut.

Pored nekih desetak gostiju tu je bio i šerif Rejn koji je podozrevao da postoji razlog rančerovog zadržavanja

u gradu, ali nije mogao da dokuči šta je u pitanju. Zato je strpljivo čekao sluteći da će uskoro saznati o čemu se radi.

Pored toga, zbunjivalo ga je Holidejevo odsustvo. Znao je da je odjahao u toku jutra i da se još nije vratio. To je bila druga zagonetka koju je iskusni Rejn rešio da odgonetne, a prvi korak ka rešenju bilo je strpljenje.

Ljudi su tiho pričali i ispod oka osmatrali Garta i njegovog nadzornika. Videlo se da im nije prijatno u njihovom društvu i da bi svi odahnuli kada bi otišli. Ali, oni su još uvek bili u salunu.

A onda se desilo nešto potpuno neočekivano i zbunjujuće. Naime, prvo se iz daljine začuo neobičan šum koji je privukao pažnju gostiju. Nekoliko trenutaka kasnije bilo je jasno da je u pitanju klopavanje voza posle koga je sledi zvižduk lokomotive.

Voz je dolazio nazad u grad! Bilo je to nešto nemoguće pošto je kompozicija napustila Ostin toga dana. Pošto je pruga u jednom koloseku, nije postojala nikakva mogućnost mimoilaženja i dolaska druge kompozicije. Znači, bio je to voz natovaren grlima koji je danas tako veselo ispraćen!!

Svi su skočili sa svojih mesta i istrčali napolje.

Niko, pa čak ni šerif, nije obratio pažnju na rančera sa čijeg lica je nestalo nervoze i znakova uznemirenosti. Naime, do pre nekoliko minuta bio je nespokojan i sumnjičav, strahujući da u planu koji je smislio

nije nešto krenulo naopako. Ali, čim je čuo zvižduk voza znao je da je sve išlo kako je zamislio. Na lice mu se ponovo vratila samouverenost, ponovo je bio onaj bahati i moćni gospodar koji je sa prezirom gledao na druge. Likujući je pogledao u Rodžersa koji je samo kratko klimnuo glavom.

U međuvremenu, voz se sasvim približio. Lokomotiva je, vozeći natraške, gurala prazne vagone prema glavnoj ulici. Nekoliko ljudi je odmah pripaliło baklje i lelujava svetlost oskudno je obasjala okolinu. Zapanjeni i nemi, ljudi su zurili u vagone koji su promicali pored njih. Videli su razvaljena vrata, a na njima noge, glave i druge delove tela mrtvih goveda.

Najzad se kompozicija zaustavila. Za trenutak je svuda okolo zavládala tišina, a onda su se začuli užurbani uzvici. Obojica železničara sišli su iz voza noseći između sebe beživotno trgovčevo telo. Lagano su prošli pored ljudi koji su izlazili iz kuća i ušli u salun. Tu su telo položili na sto.

– Čovek je ranjen – kazao je Baren suvo. – Odmah pozovite lekara! – dodao je okrenuvši se prvom čoveku do sebe.

On ga je bez reči poslušao.

Mašinovođa je zatim prišao šanku, uzeo dve čaše, pogledao u krčmara, a zatim u mlađeg kolegu Voltera koji ga je sledio u stopu. Ništa ne govoreći, krčmar je ćutke klimnuo glavom i napunio čaše pićem.

Neko vreme u salunu je vladala tišina. Shvativši da je neumesno da

bilo šta pitaju, ljudi su ćutke zurili u Barena očekujući da kaže šta se dogodilo.

Stari mašinovođa iskapio je čašu do dna i lagano odmerio sve prisutne.

– U ovoj pokrajini ima dosta ljudi za koje bi bilo šteta potrošiti i metak i konopac – kazao je ogorčeno.

– Šta se dogodilo? – dobaci krčmar radoznalo.

Baren obrisa čelo.

– Napali su nas, prokletnici, baš na mestu gde je red žbunja pored pruge prilično visoko. Trgovca su ranili, goveda dinamitom isterali iz vagona, a nas dvojicu vezali kao pakete i pustili niz prugu, valjda se nadajući da ćemo izginuti. Sigurno su mislili da će voz na krivini iskočiti iz šina.

Nekoliko ljudi podozrivo je odmeravalo Garta sumnjajući da se on krije iza svega. Naravno, u pitanju su bile samo sumnje koje niko nije mogao dokazati

– Kažeš da ste bili vezani – dobaci Bob Kener, vlasnik trgovine. – Kako ste onda doveli voz ovamo?

– Ovaj čovek nas je oslobodio – odgovorio je Bener i pokazao prema trgovcu koja je upravo pregledao lekar. – Bio je ranjen, ali je ipak uspeo da nam doda nož kojim smo presekli veze...

– A napadači?

– Ne znam, bilo ih je više... obično obučeni, sa maramama preko lica. Osim jednog... – dodao je i u istom trenutku se trgao.

Naime, baš u tom trenutku krila leptir vrata su se pomerila i na ulazu

u salun se pojavio Dok Holidej, bled u licu, malo isprljane bele košulje i sa obaveznom „kalifornija” šeširom na glavi.

Ugledavši ga, Baren je zastao u pola rečenice. Lice mu se odjednom smrklo, a u očima zaplamsao gnev. Ništa ne govoreći, podigao je ruku i upro prstom u Holideja.

– On je taj... – promrmľao je tiho.
– On je predvodio napad na voz! – dodao je sa ogorčenjem u glasu.

Holidej iznenađeno izvi obrve.

Nije znao zašto ga svi gledaju i zašto stari železničar ljutito pokazuje na njega.

A onda mu je sinulo.

Sada je bilo jasno zašto ga je Laura zvala na sastanak, a onda ga udarila i onesposobila hloroformom. To se pitao celim putem do grada u kome je vladala neuobičajena živost zbog povratka voza. Naravno, video je da je izvršen napad na kompoziciju koja se vratila i sada, kada je ušao u salun, odmah je bio optužen za napad!

Znači, to je bio cilj Laurinog poziva na sastanak! Nije znao ko je još umešan, ali je shvatio da je ta opasna žena učinila sve kako bi sada sve ovo doživeo. Znači, sve je isplanirala unapred u svojoj suludoj želji za osvetom!

– To je on! To je on! – ponavľao je Baren. – Poznao sam ga po šeširu i beloj košulji!

– Čekaj malo, čoveče – odvratio je Dok odlučno, ljut zbog njihove, a još više zbog svoje gluposti. – Danas sam imao dovoljno neprijatnosti tako da mi nije potrebno ništa više.

– U pravu ste, mister – dobacio je šerif prilazeći. – Više nevolje teško da vam treba, jer ste se već grdno zaglibili. Gde ste bili večeras?

– Na jednom mestu gde mi nećete verovati...

– Imate li svedoka... ili neki dokaz?

– Ne, niko me nije video. Tačnije rečeno, onaj ko me video to će poreći – odvratio je Holidej i pošao prema šanku.

Njegove reči propratio je kratak žagor.

– Rekoh da mi je za danas dosta nezgoda – ponovio je Dok mirno. – Zato hoću da popijem jedno piće i pođem na počinak. Nemojte me zadržavati.

– Na žalost, moraću – odvratio je šerif i uperio mu revolver u lice. – Da se niste makli, Holideje! Hapsim vas zbog razbojništva!

– Gluposti! Ne verujete valjda u to, šerife?

– Verovao ili ne, ovde je svedok koji vas optužuje da ste predvodili napad. Moja je dužnost da vas uhapsim, a da li ste krivi, odlučiće sudija.

– Najzad jedan pravi potez, šerife – dobacio je Džim Gart koji je stajao kod prozora. – Samo pazite da vam i ovaj zatvorenik ne pobegne!

Rejn ga mrko odmeri.

– Gledajte svoja posla, mister Gar-te. Budite srećni što ovaj napad nije

prikačen vama. No, tek će se utvrditi ko stoji iza svega! – dodao je ljutito.

Gart je ispio svoje piće do kraja i okrenuo se prema nadzorniku.

– Hajdemo, Rodžerse – kazao je mirno i ne gledajući ni u koga, krenuo prema izlazu.

Nans Rejn ih je ispratio pogledom i obratio se Holideju.

– Pođite mirno, inače...

Dok se rezignirano osmehnuo.

– Ne brinite, šerife, znam šta je sila – kazao je i lagano krenuo prema izlazu.

Čuvar zakona je klimnuo glavom, sustigao ga u hodu i izvadio mu revolvere iz futrole. Tek tada je spustio svoje oružje, ali ga je i dalje držao u ruci. Dok Holidej je bio suviše opasna zverka da bi se sa njim mogao igrati.

Brzo su stigli u zatvor i Rejn ga je, uz uzdah olakšanja, brižljivo zaključao u ćeliju.

– Ne znam šta vam je ovo trebalo – rekao je stojeći sa spoljne strane rešetaka.

– Na šta ciljate? – odvrati Holidej upitno.

– Pa to što ste se prodali Gartu. Ubeđen sam da vas je on platio i doveo ovamo. Ako je tako, čemu onaj cirkus sa Marebom? Jer zbog toga da se pokažete kao moj spasilac?

Dok ga hladno odmeri.

– Deo toga je tačan pošto iza napada sigurno stoji rančer, šerife. Ja sam bio namamljen u klopku i uleteo sam kao mušica bez glave... zahvaljujući... nije važno kome. Ako pođete na sever naići ćete na moj trag i trag jednopre-

ga koji će vas odvesti do mesta gde sam ležao onesvešćen. Nisam Gartov najamnik niti bih to ikada bio. Napad je izveo neko drugi, verovatno odeven kao ja. Ko je to, samo mogu da naslućujem. Eto, to je cela istina.

Čuvar zakona je kratko vreme zurio u njega.

– Da li da vam verujem...? – konačno je promrmljao.

– Kako hoćete – odvratio je Dok rezignirano. – Ali svakako proverite moj iskaz, možda ćete naići na nešto zanimljivo.

– Razmisliću – odbrusio je Rejn i udaljio se kroz hodnik. Ipak, ponovo je zastao kod vrata koja su vodila u njegovu kancelariju. – A ko je ta osoba koja vas je namamila u klopku? To nije lako jer, koliko znam, niste baš neki naivko.

– Laura Higinis – kazao je Dok mirno.

Rejn zavrte glavom.

– Ona riđokosa lepotica? Zašto bi ona...

– Ne znam. Znam samo da želi moju glavu.

– Tako znači.... – procedio je ovaj zabrinuto i lagano otvorio vrata.

Dok izvadi tabakeru i uze jednu dugačku cigaru.

Znao je da je „zarazio” šerifa sumnjom, a to je i bilo ono što je želeo.

U jasnoj belini praskozorja nije bilo teško pratiti trag Holidejevog konja kao i trag jednoprega koji mu

se nešto kasnije pridružio, vodeći ka zaobljenim brežuljcima obraslim retkom šumom. Gonjen delimično radoznalošću, a delimično osećanjem obaveze prema čoveku koji mu je spasio život, šerif je ostavio pomoćnika u kancelariji i krenuo da proveriti istinitost Holidejevih tvrdnji.

Jedan čas kasnije, kada je zora zaplavila nebo istočnog horizonta, on je zastao na proplanku šumarka gde se odigrao ceo događaj. Posle petnaestak minuta istraživanja tragova, Rejn je zaključio da je Holidej govorio istinu. Svi tragovi su bili tu, a na mestu gde je Holidej ležao još je bila ulegnuta trava koja je tačno odgovarala njegovoj prilici. Po utabanoj zemlji i izgrizenim grančicama bilo je izvesno da je konj bio vezan na tom mestu bar nekoliko časova, što je značilo da Holidej nije mogao učestvovati u napadu na voz koji se za to vreme odigrao. Sem ako nije imao drugog konja kojim je odjahao dok je njegov bio vezan...

Šerif je ispitao i tu mogućnost i utvrdio da sa mesta sastanka vodi još jedan trag. No, drugi konj se nalazio nekih stotinu metara dalje, u gustom žbunju. Po svemu sudeći, njime je odjahao neki drugi čovek, a ne Holidej. Proučavajući tragove, Rejn je utvrdio da je nepoznati bio sakriven u velikom žbunu nekih dvadesetak metara od proplanka. Dok je čekao, bio je veoma nervozan, jer je na tom mestu šerif našao nekoliko pikavaca najjeftinijih cigareta. Bio je tu i otisak kundaka puške... To je značilo da je

nepoznati bio naoružan, odnosno, da je bio u zasedi.

– Možda je Rodžers ili Mareb... – mrmljao je Rejn sebi u bradu i lagano jašući, krenuo tragom nepoznatog busijaša. Trag je vodio na istok, a zatim skretao prema jugu, ka brdskom prevoju iza koga se pružala valovita prerija, ali i pašnjaci Velikog Džima Garta.

Zora se pretvorila u jutro i obrisi predmeta postali su sasvim razgovetni. Trag je sada bio sasvim jasan i vodio je prema Gartovom ranču. Rejn je nastavio bez oklevanja, čvrsto rešen da sazna šta se krije iza svega ovoga. Bio je toliko zanet mislima da nije zapazio kada je zašao u plitku jarugu koja je presecala okomit kameni greben. Osvestio se tek kada mu je metak prozviždao pored uha. Trgao se, podigao glavu i na desetak metara ispred sebe ugledao konjanika sa uperenom vinčesterkom.

– Policijski pas mora da njuška, za to je plaćen... – procedio je Rodžers kroz stisnute vilice. – Ali, ovoga puta će te to njuškanje skupo stajati!

Rejn se trže.

– Hej, šta to znači? Zar ne znaš da je pretnja šerifu krivično delo?

– Znam, ali to nema nikakvog značaja. Neće imati ko da te prijavi, jer ćeš već biti mrtav – dobacio je Rodžers sa neskrivenim zadovoljstvom.

– Nameravaš li da me ubiješ? – upita šerif savlađujući podrhtavanje glasa.

– Da, zašto ne? Odavno žudim da smaknem nekog šerifa, a sada mi se

za to pružila prilika. Osim toga, dobiću i nagradu za to uživanje. Trebalo je da je dobije Mareb, ali pripašće meni!

– Za to se ide na vešala – dobaci Rejn ozbiljno.

Gartov nadzornik se isceri.

– Ko će znati da sam baš ja to učinio? Uostalom, mnogi bi mogli otići na vešala, ali to se ipak ne desi, šerife. Tako je to u životu...

– Pravda je spora, ali dostižna – pripretio je Rejn.

– Pravda? Koja pravda? Da li je pravda stigla Mareba? Hoće li stići Džima Garta? Neće, jer je matora budala ovoga puta prevazišao sam sebe. Sve je udešeno tako da krivac ispadne Dok Holidej. Dakle, visiće onaj koji nije kriv!

Šerif ga iznenađeno odmeri.

– To znači da je i napad na voz Gartovo delo?

– Tačno. To ti mogu slobodno reći pošto nećeš izaći živ iz ove jaruge. Ne kažem da se istina kasnije neće otkriti, jer gazda nije normalan, pa će verovatno napraviti neku grešku. Ali sada je ovako. Kada se to desi, ja ću već biti daleko. Nakupiću para i zauvek zbrisati odavde.

Videći da se Rodžers ležerno ponaša i slobodno priča o svojim i tuđim zločinima, Nans Rejn oseti kako ga podilazi hladna jeza. Osetio je da ovaj beskrupoulozni čovek zaista namerala da ga ubije i obrisao hladan znoj sa čela. Smrt mu je duvala za vratom, pa je grozničavao razmišljao kako da odloži taj trenutak.

– Ne zaboravi da će moj pomoćnik svakako slediti moj trag – kazao je trudeći se da zvuči oštro. – To znači...

– Možda, ali tobom će se do tada već nahraniti lešinari – odbrusio je Rodžers cinično. – Dakle, šerife, srećan ti put u pakao! – dodao je iskrivivši lice u zluradi osmeh pun mržnje.

U istom trenutku iza krivine se začuo topot konja u trku.

Minuti i časovi su se tegobno vukli. U ćeliji je bilo mračno, a iz šerifove kancelarije nije se čuo nikakav šum. Nad celim gradom „visila” je sumorna tišina, a nešto pre toga časovnik na gradskoj većnici otkucao je dvanaest.

Holidej je sedeo na ležaju od dasaka, zamišljen, zabrinut i ljut na sve oko sebe. Nema sumnje da ga je Laura dobro nasamarila i sada je mogao da očekuje vešala ili u najboljem slučaju, doživotnu robiju. Svedočenje starog mašinovođe biće dovoljno da ga osude, čak i ako šerif poveruje u njegovu nevinost. Bio je u neprilicu u kakvoj se nikada nije nalazio.

Po ko zna koji put je pokušao da smisli način kako da se izvuče iz zatvora, ali mu ništa „pravo” mu nije padalo na pamet. Dok je tako sedeo naslonjen leđima na hladan zid, učinilo mu se da je nešto udarilo u rešetke na prozoru.

Umirio se i obratio pažnju. Malo kasnije šum se ponovio i nešto kao smotuljak tankog užeta proletelo je između rešetaka i palo na ležaj. Holidej je uzeo konopac i oslušnuo: više se nije čuo nikakv šum.

Šta bi to trebalo da znači? Ko je bacio uže, pitao se. I zašto?

Dok je sačekao nekoliko minuta, a onda oprezno povukao uže. Na drugoj strani bilo je nešto privezano, osećao je to po težini. Zatim je nekoliko puta snažno povukao i u rukama mu se našao revolver! Da, baš tako; nov, nabijen kolt! Neko je želeo da mu pomogne da pobegne!

Bio je pomalo začuđen, jer u gradu nije imao prijatelja. Ali, svejedno, planovi o bekstvu koji su mu padali na pamet sada su dobili realnu osnovu. Morao je da dokaže svoju nevinost, a tako nešto mogao je da pokuša samo ako bude napolju. Prema tome, ma koliko da je bilo opasno, bekstvo mu je bilo jedini izlaz. Odmah je skovao plan.

Zadenuvši revolver za pojas, počeo je da trese metalna vrata i već posle drugog pokušaja čuo je psovke i odjek koraka u kancelariji. Odmah zatim vrata su se otvorila i mlaz žute svetlosti obasjao je hodnik.

– Šta je sada? – proderao se šerifov pomoćnik. – Čovek ne može na miru ni da odrema, ha? Ako se ne smiriš, znaj da ću ja doći da te ućutkam!

– Oh, čoveče... pomozite – izustio je Holidej slabim, izmučenim glasom. – Zlo mi je, umreću... Oh, zovite lekara...!

– Šta ti je? – zapitao je čovek prilazeći.

– Stomak... užasno... – zastenjao je Dok glumeći bol tako da je šerifov pomoćnik prišao sasvim blizu rešetaka. No, već sledećeg momenta našao se pred uperenim revolverom.

– Otvori ćeliju! – naredio je Dok mirno.

– Šta...? Kako si..?

– Otvori i budi miran inače ti sleduje... znaš već šta – zapretio je Holidej glasom od koga se čovek sledio. – Meni je ionako svejedno.

Mladi šerifov pomoćnik je drhteći pružio ruku ka zidu i dohvatio ključ. Brava je škljocnula i... Dok se začas našao napolju.

– Gde je šerif Rejn?

– Ne znam... – promuca mladić. – Odjahao je nekuda van grada. Rekao je da će da prover...

– Dobro, dobro! – prekinuo ga je Holidej nestrpljivo. – Ulazi! – mahnuo je revolverom i pokazao na ćeliju.

Ovaj je bez reči poslušao i posle nekoliko minuta Dok je bio na slobodi, a šerifov pomoćnik ležao je u ćeliji, dobro vezan i zapušениh usta. Zatvorivši vrata, Holidej sa olakšanjem odahnu, uze iz kancelarije svoj pištolj i izađe na ulicu.

Zora je počela da se beli i napolju je još uvek vladala tišina. Šunjajući se senkom ispod nastrešnica, Holidej je pustom ulicom brzo stigao do gradske štale. Probudio je štalskog momka koji mu je osedlao konja i ne časeći ni časa, pojahao ka izlazu iz grada. Znao je da šerif nije bio dovoljno spo-

soban da reši problem i da mu mora pomoći.

Jedan sat kasnije, kada je praskozorje ustupilo mesto zori, stigao je do mesta gde se sastao sa Laurom i nastavio šerifovim tragom. Nešto kasnije ugledao je kameniti greben i jarugu prema kojoj je vodio šerifov trag. Sluteći opasnost, poterao je konja još brže i punim kasom ujahao u jarugu. Posle nekoliko metara izbio je iza krivine i ugledao neobičan prizor.

Video je šerifa Rejna kako sedi na konju podignutih ruku i nepomično gleda u cev uperene puške koju je držao Gartov nadzornik.

Čuvši topot kopita, Rodžers je pogledao prema konjaniku koji je dolazio i taj trenutak bio je dovoljan da šerif izbegne smrt. Naime, čuvar zakona se bacio iz sedla kada je grunulo i kuršum mu je prizviždao iznad glave.

– Držite se, Rejne! – povikao je Dok i potegao revolver.

No, Rodžers nije čekao. Videvši da je promašio, mamuznuo je konja i zaurlao.

– Opet ti, prokleta pseto! – povikao je i dao se u beg.

Dok je zastao da vidi šta je sa šerifom, ali ovaj je samo mahnio rukom i doviknuo.

– Za njim, Holideje! Ne zadržavaj se!

Džordžijanac je samo klimnuo glavom, ali Rodžers je već izmakao van domašaja njegovog kolta. Ubrzo mu se pridružio i Rejn, pa je trka

nastavljena još neko vreme. No, nadzornikov odmoran konj sve više je odmicao i posle jedno dve milje, Dok je zategnuo vođice.

– Ovo je besmisleno – dobacio je šerifu koji je učinio to isto.

– Mislite?

– Pa tamo je Gartov ranč. To je pravo osinje gnezdo gde ćemo za dobrodošlicu sigurno dobiti kuršum.

Rejn palcem gurnu šešir na potiljak.

– Pa šta da radimo?

Holidej ga odmeri ispod oka.

– Da li vam je sada jasno koga treba uhapsiti?

– Da. Rodžers mi je sve ispričao pošto je mislio da je sa mnom svršeno. Na moju sreću naišli ste i... – šerif za trenutak pognu pogled. – Verujte da sam bio ubeđen u vašu nevinost.

Dok odmahnu rukom.

– Sve je u redu, šerife. Život je pun iznenađenja, zar ne? Uostalom, sve je bilo namešteno...veoma lukavo. A sada bi trebalo da uzvratimo!

Rejn glasno uzdahnu.

– Ali, kako? Gart ima čitavu vojsku, a ja u najboljem slučaju mogu da računam na dva ili tri pomoćnika. Snage su suviše neujednačene.

– Još ćemo videti – odvratio je Dok pomirljivo. – A sada hajdemo u grad. Možda će nam nešto pasti na um.

Ralf Rodžers je gonio konja kao mahnit, iako je posle izvesnog vremena shvatio da niko ne ide za

njim. No, svejedno, Gart je što pre morao da sazna šta se desilo. Bojao se rančerovog gneva, ali druge mogućnosti nije bilo.

Kada je stigao na ranč već je svanulo.

– Gde je gazda? – upitao je jednog od kauboja koji je stražario ispred kuće.

Ovaj pokaza rukom prema gradu.

– Odjahao je pre četvrt časa. Izgleda da nije mogao da spava pa je krenuo da se razonodi.

– Do đavola, moram za njim! Dovedi mi jednog odmornog konja!

Dok je mladić otišao da dovede konja zadihani nadzornik je zagnjurio glavu u pojilo kako bi se osvežio.

– Gde gori vatra, nadzorniče? – upita mladić pružajući mu uzde. – Čemu tolika žurba?

No, nije dobio nikakav odgovor pošto je Rodžers uskočio na sedlo i odjurio kao da ga goni stotinu đavola. Nastavio je da jaše u istom tempu i stigao rančera na četiri milje ispred grada.

– Hej, gospodine Garte! Čekajte!

Ovaj zaustavi konja i prepoznavši jahača, smrknu se u licu.

– Šta je bilo? Zašto nisi tamo gde sam te poslao?

– Morao sam da vas stignem i nešto vam kažem – odvrati on gledajući u zemlju. – Ovaj... vi ne smete u grad. Suviše je... opasno.

– Zar? A zbog čega?

Rodžers mu je u nekoliko rečenica ispričao šta se dogodilo, što više nastojeći da umanjí svoju krivicu.

Ipak, nije mu preostalo ništa drugo nego da prizna da je bio suviše lakomislen i brbljiv.

– Znači, šerif zna sve? – upitao je Gart muklo. – I to samo zato što si se izbrbljao kao neka izlapela baba!

– Kunem se da ništa ne bi smetalo samo da nije naišao onaj Holidej, gazda. On se pojavio i sve pokvario.

Gart se naslonio na jabučicu sedla.

– Da, da, ali si ipak brbljao – rekao je više za sebe i razmišljao o tome kako se njegov plan o osveti raspršio kao mehur od sapunice. Neće biti uživanja, neće osetiti slast pobede. Umesto toga čekala ga je kazna.

I sve to zahvaljujući gluposti jednog maloumnog revolveraša. Za takav promašaj krivac je morao biti surovo kažnjen. No, moglo se desiti da Rodžers bude brži.

– Ispao si budala – progundao je i ljutito odmerio svog prvog saradnika.

– Ali možda je tako bolje pošto ćemo odmah isterati stvari na čistinu. Idi dovedi Mareba i ostale!

Rodžers je sa olakšanjem odahnuo. Bez reči se okrenuo i pošao prema ranču. Onda ga je gazda pozvao.

– Hej, čekaj! Ipak je bolje da se vratiš!

Okrenuo se i ugledao rančera sa uperenim revolverom. Sledio je ble-sak i metak ga je pogodio pre nego što je postao svestan da mu gazda nije oprostio.

Nepromenjenog izraza lica, rančer je vratio kolt u futrolu i lagano krenuo nazad ka imanju.

Bilo mu je jasno da je kraj blizu.

Salun „Bufalo” bio je ispunjen do poslednjeg mesta. Dok je šerif Rejn opisivao građanima šta se desilo, Holidej je nezainteresovanog izraza lica sedeo za stolom i ređao karte. Pravio se da ne primećuje zainteresovane, ali istovremeno i zadivljene poglede prisutnih koji su ga sada gledali sasvim drugim očima.

Ljudi su polako shvatali da se radi o čoveku koji je dva puta spasao njihovog šerifa i koji je svoj život rizikovao radi istine i opšteg dobra. Nije bio ljut i ogorčen, iako mu nisu poverovali na reč i odmah ga strpali u zatvor.

I šta sada?

Sedeo je tu pored njih, mirno i hladnokrvno ređajući karte na zelenoj čoji. Bio je za sve nedodirljiv i dalek, čak pomalo neprijatan. Njegova savršenost ih je plašila, njegove veštine su ih zbunjivale, a samo njegovo prisustvo im ulivalo nelagodnost.

Kada je šerif završio priču u salunu je zavladala tišina. Teška i opasna, puna kajanja, straha i neizgovorenih pitanja.

Posle dosta nakašljavanja i meškoljenja, jedan bradonja ustade i viknu.

– Šta onda čekamo? Hajdemo na ranč! Uхватimo Džima Garta i njegove ubice!

– Tako je! Ima pravo! – prihvatili su ostali. – Završimo jednom zauvek sa nasiljem u našem kraju!

Onda se desilo nešto što ni Holidej ni šerif nisu mogli da predvide. Ljudi kao da su potpuno zaboravili na Rejnovo prisustvo.

– Hajdemo iz ovih stopa! – povikao je vlasnik konjušnice. – Neka nas Holidej vodi!

– Da, svakako! – složiše se ostali. – Holidej treba da jaše na čelu! Holidej neka predvodi sve građane!

Šerif je prebledeo, a Dok lagano podigao pogled i odmerio ljude koji su mu prišli.

– Hvala na poverenju, gospodo, ali to neće ići. Imate šerifa i on treba da vas vodi. Vodite računa da je jedino to po zakonu.

Rejn ga je zahvalno pogledao i Dok mu je neprimetno klimnuo glavom. Bio je svestan toga da bi njegovo prisustvo značilo mnogo za sve njih, ali jednostavno nije više želeo da učestvuje u tome. Od njega je bilo dosta.

Odbio je dim i nastavio da ređa karte.

U međuvremenu, ljudi su napustili salun i uskoro je velika grupa koju su činili gotovo svi odrasli muškarci Ostina, protutnjala glavnom ulicom. Svima je bilo žao što najveći strelac Zapada nije među njima, jer su strepli kako će proteći obračun sa Gartovim ljudima. Ipak, bilo ih je mnogo, bili su složni i to im je davalo snagu.

Ali začudo, nikakvog obračuna nije ni bilo.

Ugledavši nekoliko puta brojniju grupu ljudi naoružanih revolverima i puškama, Gartovi ljudi su se pre-

dali bez borbe. Za kratko vreme svi su bili razoružani i vezani, nevoljno govoreći da su radili samo po Gartovom naređenju.

Tek tada je Rejn shvatio da nigde nema Garta. Pretražili su sve zgrade, ali rančera nije bilo.

– Verovatno je uhvatio maglu – dobio je neko od ljudi.

– Pobegao je, ali ćemo ga ipak uhvatiti – zaključio je šerif. – Uostalom, obavestiću maršala da raspiše poternicu.

Naravno, oni nisu mogli znati da se u tom trenutku Veliki Džim približavao Ostinu, nošen samo jednom mišlju koja ga je sasvim obuzela, mišlju da ubije Doka Holideja, čoveka za koga je verovao da je uzrok svih njegovih neuspeha.

Nije imao strpljenja da sačeka i sjaše sa konja već je počeo da viče još pre nego što je stigao do saluna.

– Izadi da se obračunamo, Holideje! Evo stiže Džim Gart koji jedva čeka da ti pošalje kuršum među obrve!

Nestrpljivo je sišao sa konja i stao pored privezišta. Kada je podigao pogled spazio je vitku priliku koja je laganim ležernim hodom od trema saluna „Bufalo” išla pravo prema njemu.

Naravno, odmah je prepoznao o kome se radi.

– Platićeš mi za sve što si učinio, Holideje! – povikao je besno. – Znaj da ću te uništiti – dodao je stežući u rukama skupocenu vinčesterku.

Međutim, Holidej se mirno približavao, prav, vitak, graciozan,

isti onakav kakav je bio kada se prvi put pojavio na glavnoj ulici Ostina. Bio je u tamnom odelu sa blistavobelom košuljom, svilenom kravatom, a na glavi je nosio obavezni „kalifornija” šešir. Iako je bio udaljen nekih osamdesetak metara, svaki detalj njegove odeće mogao se jasno razabrati.

– Ubiću te... – šaptao je rančer škrgućući zubima. – Biće to kraj kockara i prokletog revolveraša...

Sada ih je delilo rastojanje od svega četrdeset metara. Veliki strelac bi bez mnogo problema pogodio protivnika na toj udaljenosti. Ali, Džim Gart nije bio veliki strelac. Na svoj užas osetio kako mu odjednom ruke drhte, a kolena prete da otkazu poslušnost. Morao je još da smanji rastojanje.

Trenuci su prolazili i sada ga je od omraženog čoveka delilo samo tridesetak metara, što je bilo idealno rastojanje za pušku. Ali, šta da radi? Da li da još malo krene napred ili...? Svetlucavi „linkoln” na kome se tog vedrog dana ogledalo sunce ulivao mu je strah.

Onda se Džim Gart u magnovenju setio svega što je čuo o Holideju. Ne, ne sme razmišljati o tome nego mora delovati! I to odmah!

Neprimetno je korigovao pravac puščane cevi i pritisnuo okidač.

– Putuj u pakao, pseto!

Dva pucnja su se čula kao jedan.

Kao izvučen rukom čarobnjaka „linkoln” zalaja u Džordžijančevoj desnici. Video se blesak plamena i

u istom času kroz tišinu se prolomio jasan pucanj.

Metak ispaljen iz vinčesterke promašio je cilj.

No, onaj drugi je bio izuzetno precizan. Teško telo rančera Garta prvo se ukočilo, a onda se čudno zaljuljalo i palo u prašinu. Rančerove ukočene oči bile su otvorene još nekoliko trenutaka, a zatim se zauvek sklopile.

Veliki Džim Gart je bio mrtav.

* * *

Lokomotiva je ritmički brektala i ispuštala oblake pare, sve u očekivanju polaska. Još neko vreme je svuda šištal, a onda se začuo rezak zvižduk i voz je uz kloparanje točkova napustio stanicu.

Holidej je pogledao kroz prozor i otresao pepeo cigare. Baš u tom trenutku u salun je ušao šerif i ugledavši ga, hitro prišao stolu.

– Sve smo ih spetljali! – saopštio je Rejn ponosno. – I Mareba! Samo nje nema.

– Koga to nema, šerife?

– One Higinsove. Svuda sam je tražio, ali kao da je u zemlju propala.

Dok otpi gutlja brendija i otpuhnu dim.

– Da ste mene pitali, ne biste uzalud trošili vreme. Uostalom, zbog čega ste hteli da je uhapsite?

– Kako? Pa zbog saučesništva u napadu na voz! – odvratio je šerif začuđeno.

– A čime bi tako nešto dokazali? – upita Dok nadmoćno.

– Namamila vas je u klopku i onesvestila.

– Jeste, ali jedini svedok svega toga sam ja. Ne znam da li bi mi na sudu poverovali, pogotovo kada ona složi svoju priču. Uostalom, video sam kako se ukrcala na voz. No, mnogo mi je draže što je trgovac bolje i što je mogao da otputuje.

– Šta? – zapanji se šerif. – Higinsova je otputovala?

– Da i mislim da je tako najbolje. Otišla je i više vam neće praviti neprijatnosti.

– A vi? Zar ćete je tek tako pustiti?

Holidej se resignirano osmehnuo.

– A šta bih drugo? Želeo bih da otputuje što dalje i da je nikada ne sretnem. No, ne verujem da će mi se osmehnuti takva sreća. Ali, ne brinite, sa njom mogu da izađem na kraj – dodade Dok.

– Ubeden sam da sam u tom sukobu na pravoj strani i zato opstajem.

– Ako vi tako kažete – dobaci šerif i još jednom sa čuđenjem odmeri tog neobičnog, jedinstvenog čoveka.

KRAJ

Već u prvom razredu
osnovne škole deca
počinju da uče
engleski jezik!
**ILUSTROVANI
ENGLJSKO-SRPSKI**
rečnik omogućice
svakom učeniku da,
uz pomoć duhovitih
ilustracija,
lakše savlada
i upamti
preko 1300 reči
na engleskom
jeziku!

**250
dinara**

**IDEALAN
POKLON
ZA SVAKOG
UČENIKA!**

poštarina uključena u cenu!

MARKETPRINT

Detaljnije informacije:

telefon: 021 443 400

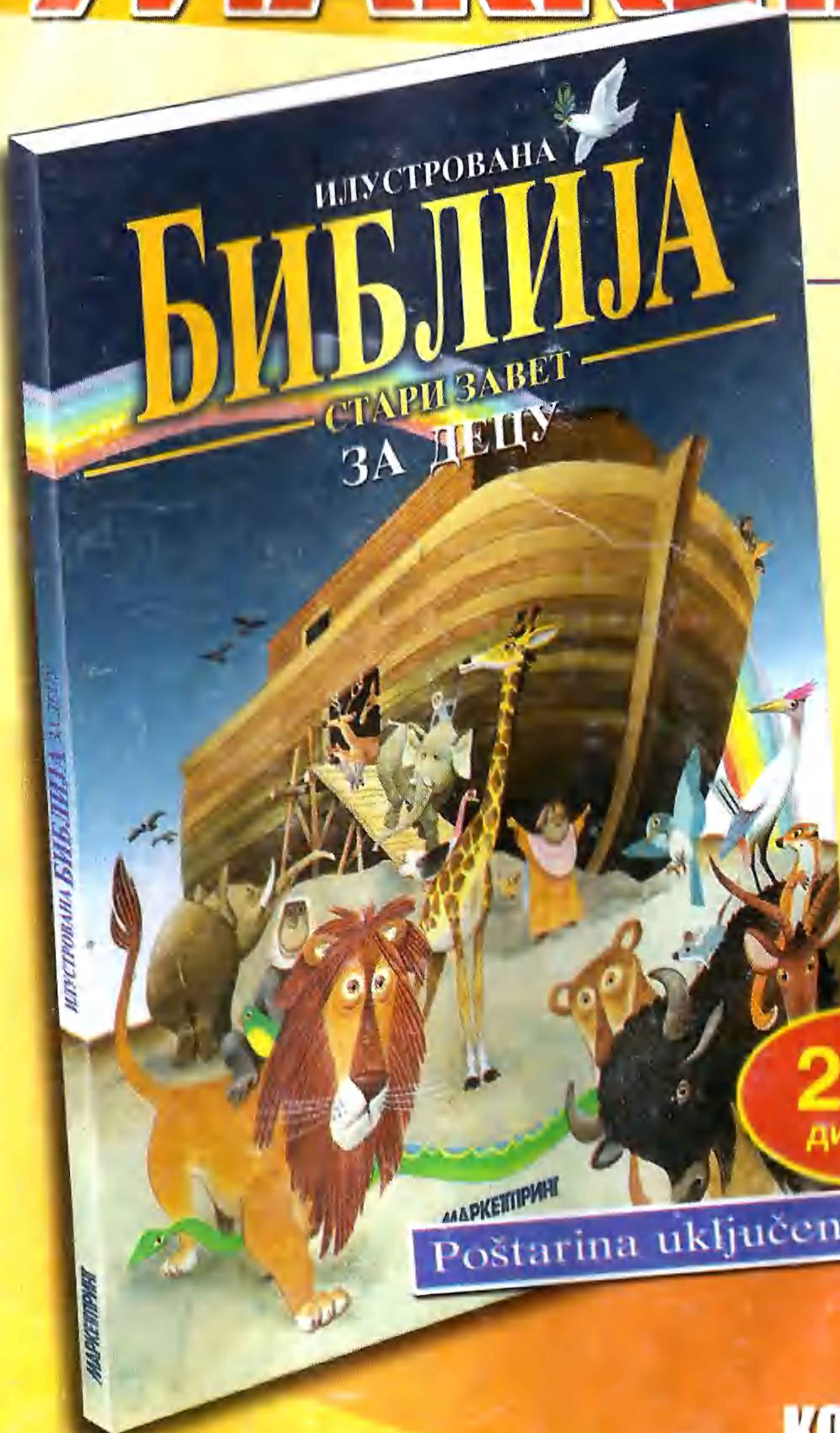
telefaks: 021 6331 067

mail: mprint@neobee.net

21000 Novi Sad, poštanski fah 20

Đorđa Zličića 34

MARKETPRINT

ИЛУСТРОВАНА БИБЛИЈА

СТАРИ ЗАВЕТ
ЗА ДЕЦУ

NE SAMO
LEP POKLON
VEĆ I KORISNA
LEKTIRA
ZA NASTAVU
VERONAUKE

250
динара

MARKETPRINT
Poštarina uključena u cenu!

**80 STRANA,
U PUNOM KOLORU,
KORICE PLASTIFICIRANE
SA ZLATOTISKOM**

Detaljnije informacije:
Telefon 021 443 400
telefaks: 021 6331 067
mail: mprint@neobee.net

21000 Novi Sad, poštanski fah 20
Đorđa Zličića 34

ISSN 0353-0000

9 770353 000002

00401

